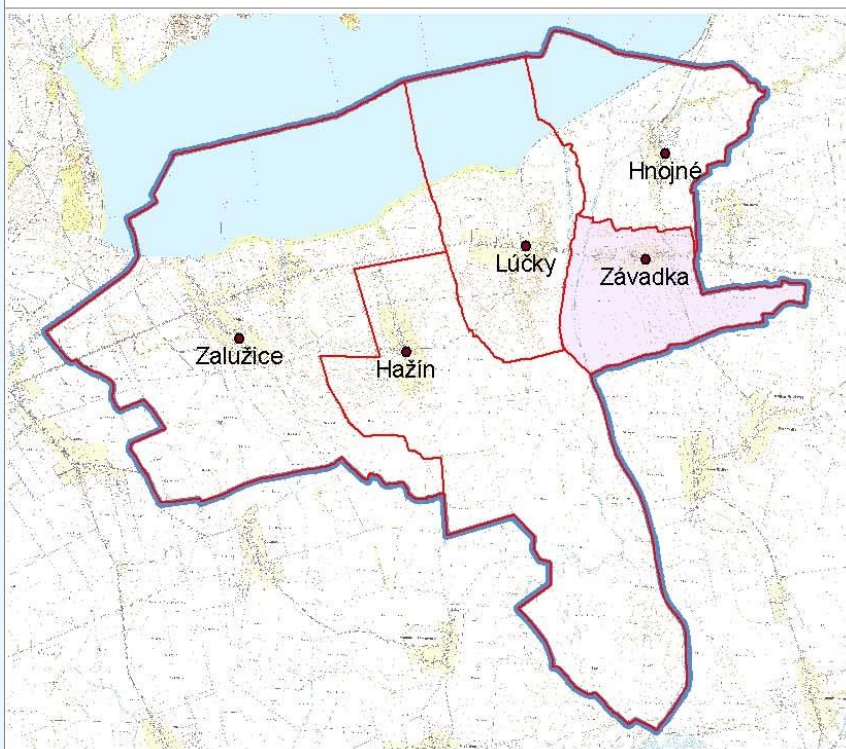

Projekt grantovej schémy miestneho a regionálneho rozvoja č. 2002/000.610-13-086

Tento dokument bol vytvorený s finančnou pomocou Európskej únie.
Názory v ňom vyjadrené sú výlučne názormi príjemcu -
Združenie obcí - mikroregión Juh Šíravy
a nevyjadrujú žiadnym spôsobom oficiálny názor Európskej únie.

Stratégia rozvoja mikroregiónu
Juh Šíravy

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Závadka

Dokument vytvorený s finančnou pomocou EÚ – projekt Grantovej schémy miestneho a regionálneho rozvoja
č.2002/000-13-086

Názory v ňom vyjadrené sú výlučne názormi príjemcu – Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu
Juh Šíravy a nevyjadrujú žiadnym spôsobom oficiálny názor Európskej únie

Spracovatelia dokumentu:

Koordinátor projektu :

Ing. Marianna Šimková,
starostka obce Hažín a predsedníčka Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu Juh Šíravy

Riešiteľský kolektív partnera projektu :

Slovenská agentúra životného prostredia - Centrum environmentálnej regionalizácie Košice
RNDr. Peter Bohuš, riaditeľ centra

Hlavní riešitelia :

Ing. arch. Agnesa Hoppanová
Ing. arch. Jozef Macko

Spolupráca :

Ján Varga,
starosta obce Závadka

Poslanci Obecného zastupiteľstva a obyvatelia obce Závadka - členovia akčnej skupiny,
zástupca partnera projektu Košického samosprávneho kraja a Regionálneho združenia turizmu Zemplín,
zástupcovia orgánov štátnej správy a odborných inštitúcií Košického kraja a okresu Michalovce, externí
konzultanti a špecialisti

OBSAH

1	ÚVOD		1
	1.1	Plánovanie podpory regionálneho rozvoja	1
	1.2	Východiskové a vstupné podklady	2
	1.3	Širšie regionálne a územné súvislosti	3
	1.4	Vymedzenie a charakteristika územia	5
2	EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ		7
	2.1	Socio – ekonomická analýza	7
	2.1.1	Prírodné danosti	7
	2.1.2	Osídlenie	8
	2.1.3	Ľudský potenciál	9
	2.1.4	Bývanie a občianska vybavenosť	10
	2.1.5	Ekonomické podmienky	11
	2.1.6	Rekreácia a oddych	12
	2.1.7	Kultúra a kultúrne dedičstvo	12
	2.1.8	Dopravná infraštruktúra	13
	2.1.9	Technická infraštruktúra	14
	2.1.10	Ochrana a tvorba životného prostredia	16
	2.1.11	Partnerstvá a komunitné aktivity	17
	2.1.12	Limitujúce faktory	17
	2.2	Analýza realizovaných opatrení	19
	2.3	SWOT analýza	19
	2.4	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	22
	2.4.1	Prírodné danosti	22
	2.4.2	Osídlenie a populácia	22
	2.4.3	Dopravná a technická infraštruktúra	23
	2.4.4	Ochrana a tvorba životného prostredia	23
	2.4.5	Rekreácia a cestovný ruch	23
	2.4.6	Ekonomika	23
3	ROZVOJOVÁ STRATÉGIA		25
	3.1	Ciele a priority	25
	3.2	Opatrenia a aktivity	27
	3.3	Opis rozvojovej stratégie	37
	3.3.1	Programová štruktúra	37
	3.3.2	Merateľné ukazovatele	43
4	FINANČNÝ PLÁN		47
5	ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE		49
	5.1	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	49
	5.2	Monitorovanie a hodnotenie	50

Prílohy:

Fotodokumentácia

Dotazník obce

Grafické prílohy:
Výkresy za obec:
Výkres č. 1 – Širšie územné väzby obce Závadka
Výkres č. 2 – Audit územia a zdrojov obce Závadka
Výkres č. 3 – Disparity a rozvojové faktory obce Závadka
Výkresy za mikroregión:
Výkres č. 2 – Audit územia a zdrojov mikroregiónu Juh Šíravy
Výkres č. 3 – Disparity a rozvojové faktory mikroregiónu Juh Šíravy

1. ÚVOD

1.1 Plánovanie podpory regionálneho rozvoja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce /PHSR/ je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni a rešpektuje zásady regionálnej politiky SR a Európskej únie. Európska regionálna politika je predovšetkým politikou solidarity. Je spôsobom, ktorým EÚ poskytuje pomoc zaostávajúcim regiónom, pomáha pri konverzii problémových priemyselných oblastí, pri modifikácii vidieckych oblastí s upadajúcim poľnohospodárstvom a pri regenerácii zanedbaných častí miest. Ide o politiku finančnej solidarity, ktorá spočíva v smerovaní časti príspevkov členských štátov cez rozpočet spoločenstva do menej prosperujúcich regiónov a slabším sociálnym skupinám. V aktuálnom rozpočtovom období (2004 až 2006) tvorí objem financií určený pre regionálnu politiku jednu tretinu celého rozpočtu.

Za riadenie podpory regionálneho rozvoja zodpovedajú ústredné orgány štátnej správy, samosprávne kraje a obce. Ich úlohou v procese strategického plánovania je zabezpečiť efektívne a účinné financovanie aktivít, ktoré povedú k naplneniu definovaných cieľov vyváženého rozvoja regiónov.

V zmysle zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a zákona č. 351/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon, za vypracovanie PHSR obce je zodpovedná obec, ktorá vykonáva činnosti na zabezpečenie realizácie jednotlivých procesov programovania. Hlavným cieľom PHSR obce je zabezpečiť vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj obce, odstrániť alebo zmierniť súčasné nedostatky a zamedziť prehľbovaniu disparít a disproporcií.

PHSR obce v zmysle platnej legislatívy obsahuje najmä:

- analýzu podmienok a stavu v oblasti ekonomiky, občianskeho a technického vybavenia, podmienok pre kultúru, šport a rekreáciu a analýzu stavu životného prostredia, ochrany prírodných zdrojov a kultúrohistorického dedičstva,
- zhodnotenia rozvojového potenciálu a ľudských zdrojov
- hlavné smery rozvoja obce, stanovenie cieľov a prvoradých potrieb v rozvoji hospodárstva a podnikateľského prostredia, ľudských zdrojov, cezhraničnej spolupráci, cestovného ruchu, sociálnej infraštruktúry, dopravy a technickej infraštruktúry, kultúry, občianskej vybavenosti, služieb a životného prostredia,
- návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Pre vypracovanie PHSR obce MVR SR vydalo (marec 2004) metodickú príručku, podľa ktorej je dokumentácia PHSR obce Závadka vypracovaná. Pri tvorbe PHSR obce bola použitá metóda interaktívneho plánovania, pri ktorej bol uplatnený multidisciplinárny prístup. Do realizácie projektu boli okrem odborníkov a špecialistov zapojení aj obyvatelia obce, predstavitelia samosprávy obce (starosta a poslanci obecného

zastupiteľstva). Tento prístup umožnil lepšie identifikovať problémy a potreby obce. Rozvojová stratégia, ktorá bola v procese tvorby PHSR stanovená, odráža tak záujmy všetkých skupín, ktoré sa procesu zúčastnili.

Pre tvorbu PHSR obce bola vytvorená akčná skupina zostavená z obyvateľov obce a poslancov Obecného zastupiteľstva, ktorá sa celého procesu tvorby PHSR obce zúčastňovala.

V I. fáze tvorby PHSR bola uskutočnená SWOT analýza obce. Bola realizovaná metódou brainstormingu s obyvateľmi za účasti facilitátora. Súbežne prebiehali práce na spracovaní sociálno-ekonomickej analýzy obce, ktorá bola vypracovaná odborným tímom pracovníkov Slovenskej agentúry životného prostredia Košice a jej externými špecialistami. Tento audit územia a zdrojov bol realizovaný územnoplánovacími metódami uplatňovanými v procese tvorby analytických územnoplánovacích podkladov (zber údajov a informácií, prieskum v teréne, využitie podkladov a dokumentov spracovaných pre obec, na úrovni okresu, resp. kraja). Ide o analýzu územnotechnických, prírodných, kultúrohistorických, sociálno-ekonomických a environmentálnych podmienok v území, identifikáciu problémov územného rozvoja a stretov záujmov v území, o zhodnotenie podmienok rozvoja územia, ich vyhodnotenie z hľadiska problémov v území a z hľadiska predpokladov a možností ich riešenia. Táto analýza územia bola rozšírená aj o analýzu ľudských a spoločenských zdrojov. Boli identifikované slabé a silné stránky územia a sociálno-ekonomických zdrojov. Po doplnení o výsledky SWOT analýzy obce bol syntézou analytických výstupov definovaný rozvojový potenciál územia obce.

Touto metódou bol vytvorený podklad, na základe ktorého bolo možné formulovať stratégiu usmernenia budúceho vývoja obce, tak aby boli zachované, resp. rozvíjané jej silné stránky, odstránené, resp. eliminované jej slabé stránky a boli využité príležitosti pre jej ďalší rozvoj, pričom boli brané do úvahy aj ohrozenia jej ďalšieho rozvoja. Proces strategického plánovania – výber cieľov, priorít, opatrení a aktivít prebiehal na stretnutí s obyvateľmi v akčnej skupine za účasti odborných expertov.

Na základe výstupov auditu územia a zdrojov a SWOT analýzy obce boli určené kritické oblasti a k nim priradené tri špecifické ciele, ktoré sú zamerané na riešenie najzávažnejších disparít v zmysle určeného programového prístupu. Pre jednotlivé ciele sú stanovené priority, ktoré obsahujú súbor opatrení zameraných na riešenie identifikovaných disparít. Programová štruktúra PHSR obce je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad s programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni. Ciele, priority a opatrenia PHSR obce Závadka sú kompatibilné s cieľmi, prioritami a opatreniami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK) a s cieľmi národných programových dokumentov.

Pre zabezpečenie realizácie PHSR obce je stanovený systém inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, na základe ktorého sa dosiahne efektívnosť procesu prípravy projektov na realizáciu opatrení PHSR obce. Dosiahnuté výsledky budú vyhodnocované prostredníctvom pravidelného monitorovania. Na základe získaných poznatkov sa predpokladá aktualizácia PHSR obce.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti je čerpanie finančných zdrojov na podporu regionálneho rozvoja zo štrukturálnych fondov EÚ ohraničené skráteným programovacím obdobím na roky 2004-2006, do finančného plánu PHSR obce sú zaradené iba tie aktuálne aktivity, ktoré obec plánuje realizovať v rokoch 2005 a 2006. V roku 2006 je potrebné počítať s aktualizáciou PHSR obce, aby bola zabezpečená kompatibilita s programovými dokumentmi prijatými na národnej a regionálnej úrovni pre nasledujúce programovacie obdobie 2007 - 2013.

1.2 Východiskové a vstupné podklady

Pre vypracovanie analýzy boli použité nasledovné podklady:

- Záväzné podklady:

- 1) Metodická príručka pre vypracovanie PHSR obce (MVRR SR, 2004)
- 2) Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
- 3) Územný plán veľkého územného celku Košického kraja, zmeny a doplnky z roku 2004.
- 4) Štúdia ekologickej únosnosti rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy (OcÚ Zalužice, 2000)
- 5) Urbanistická štúdia Zemplínskej šíravy (projektová kancelária URBI Košice, 2001)
- 6) Územný plán Záujmového združenie obcí mikroregiónu „Juh Šíravy“ – prieskumy a rozbor a urbanistická štúdia (projektová kancelária URBI Košice, 2001 a 2004)

- Ďalšie podklady:
 - Národný rozvojový plán (rámec podpory Spoločenstva)
 - Sektorový operačný program Priemysel a služby
 - Operačný program Základná infraštruktúra
 - Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
 - Sektorový operačný program Ľudské zdroje
 - CIP INTERREG IIIA Maďarsko – SR – Ukrajina
 - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja
 - Územný plán veľkého územného celku (ÚPN – VÚC) Košického kraja, schválený vládou SR v roku 1998
 - Regionálny operačný program Košického kraja (august 2000).
 - Regionálny operačný program NUTS II Slovensko – Východ
 - Regionálny územný systém ekologickej stability Košického regiónu (URBAN v.o.s. Košice – ECOS s.r.o. Košice, 1993).
 - Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability, 1. koncept (URBION Bratislava, 1991)
 - Ohrozené oblasti životného prostredia v Slovenskej republike (kolektív SAŽP-COKOO Košice, 1998).
 - Fytografický prehľad Slovenska. In: Atlas SSR, Veda, Vyd. SAV, Bratislava
 - Návrh národnej ekologickej siete Slovenska – NECONET, Nadácia IUNCN, Slovensko, Bratislava.
 - Geobotanická mapa ČSSR, SSR, Veda, Vyd. SAV, Bratislava
 - Sčítanie ľudu, domov a bytov k r. 2001 v okrese Košice – vidiek.
 - Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (vydavateľstvo VEDA Bratislava 1977).
 - Informácie o archeologických lokalitách, Archeologický ústav SAV, stredisko Košice)
 - Vodohospodárska mapa SR M 1:50 000.
 - Atlas krajiny SR

Ďalšie použité podklady sú citované priamo v texte jednotlivých kapitol.

Ako mapové podklady boli použité:

- základná mapa SR 1 : 10 000
- základná mapa SR 1 : 50 000
- základná mapa SR 1 : 500 000

1.3 Širšie regionálne a územné súvislosti

Obec Závadka je súčasťou mikroregiónu Juh Širavy, nachádza sa v severovýchodnej časti Košického kraja, tvorí južnú nábrežnú časť vodnej nádrže Zemplínska šírava a zároveň severnú časť Východoslovenskej roviny južne od predhoria Vihorlatských vrchov.

Z hľadiska rozvojových zámerov osídlenia sa južná časť hodnoteného územia nachádza:

- podľa KURS 2001 na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa: Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranice UR,
- podľa ÚPN-VÚC Košický kraj na celoštátnej a nadregionálnej rozvojovej sídelnej a komunikačno-sídelnej osi v smere západovýchodnom v priestore Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – štátna hranica s Ukrajinou.

Ťažiskom týchto rozvojových osí je cesta I. triedy č. 50 a priestor okolo nej v ktorom priamo leží celé hodnotené územie.

Územie mikroregiónu Juh Šíravy je vymedzené:

- zo severnej strany vodnou nádržou Zemplínska šírava a katastrálnou hranicou obce Jovsa
- zo západnej strany katastrálnou hranicou mesta Michalovce
- z južnej strany katastrálnymi hranicami obcí Zemplínske Široké, Čečehov, Jastrabie pri Michalovciach a Iňačovce
- z východnej strany katastrálnymi hranicami obcí Blatné Remety, Blatné Revišťa, Veľké Revišťa, Fekišovce a Úbrež

Územie obce Závadka sa nachádza vo východnej polohe v mikroregióne Juh Šíravy a je vymedzené:

- zo severu katastrálnou hranicou obce Hnojné
- zo západnej strany katastrálnymi hranicami obcí Lúčky a Hažín
- z južnej strany katastrálnou hranicou obce Blatné Revišťa a Veľké Revišťa
- z východnej strany katastrálnymi hranicami obcí Fekišovce a Veľké Revišťa

Poloha v špecifickom prostredí

Špecifickosť prostredia hodnoteného územia vytvára jeho geografická poloha:

- v rekreačnom územnom celku Zemplínska šírava, ktorý je nadregionálneho až medzinárodného významu,
- na cestnej dopravnej trase (cesta I./50) nadregionálneho a európskeho významu,
- v suburbánnom pásme mesta Michalovce,
- v turisticky atraktívnom prírodnom prostredí podhoria Vihorlatských vrchov a vinohradníckej oblasti Tibava.

Kľúčovými regionálnymi a územnými danosťami vyššie vymedzeného územia sú:

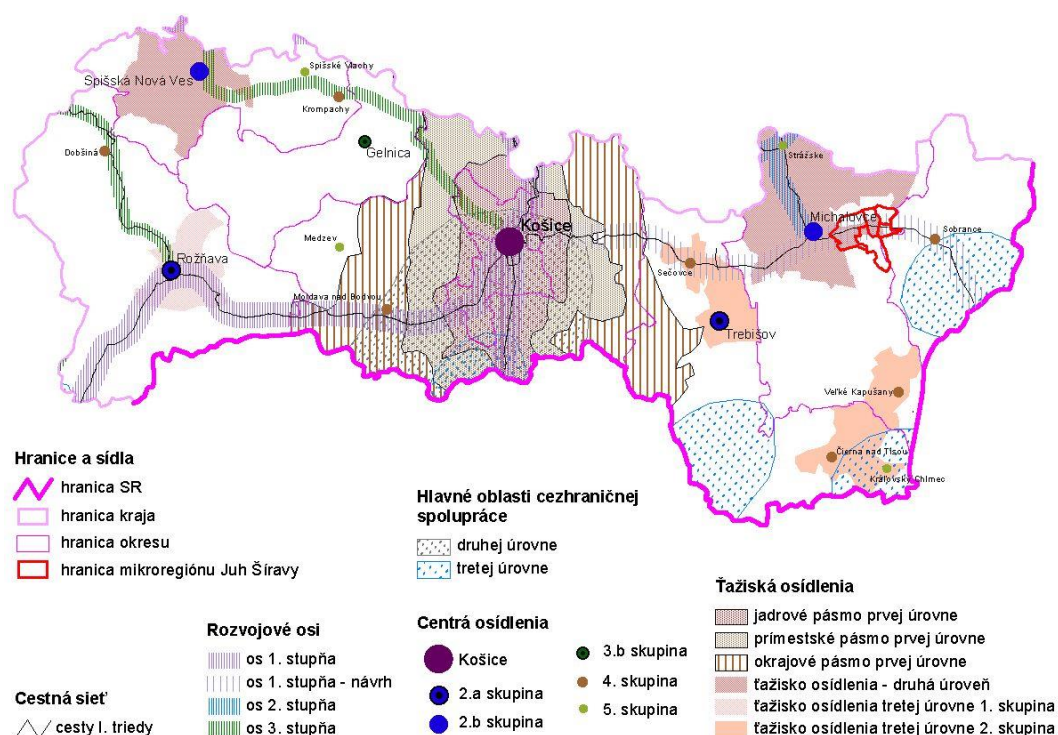
- periférnosť územia v národnom merítku a rovnako z pohľadu EÚ (blízkosť hranice s Ukrajinou)
- dostupnosť pracovných príležitostí a sociálnej a vybavenostnej infraštruktúry vyplývajúca z polohy vo vzťahu k centráram osídlenia - predovšetkým k Michalovciam a sekundárne k Sobranciam
- jeho väzba na vodnú nádrž Zemplínska šírava, teda na rekreačný priestor medzinárodného významu, na území východného Slovenska (po Vysokých Tatrách) druhý najvýznamnejší
- poloha voči nadradenej cestnej sieti - cesta I/50 a výhľadovo diaľnice D 1, uvedené dopravné koridory prechádzajú územím obce
- absencia technickej infraštruktúry, prioritne v oblasti vodného hospodárstva
- znížená kvalita životného prostredia daná dlhodobým negatívnym vplyvom priemyselnej výroby v centrách osídlenia Humenné, Strážske, Vranov nad Topľou, Vojany ale aj Michalovce

- znížená kvalita a hladina podzemných vôd vyplývajúca z vyššie uvedeného a z prevádzky vodnej nádrže Zemplínska šírava
- ekologicky narušená krajina charakteristická dlhodobou exploatáciou poľnohospodársky vysokoprodukčného územia

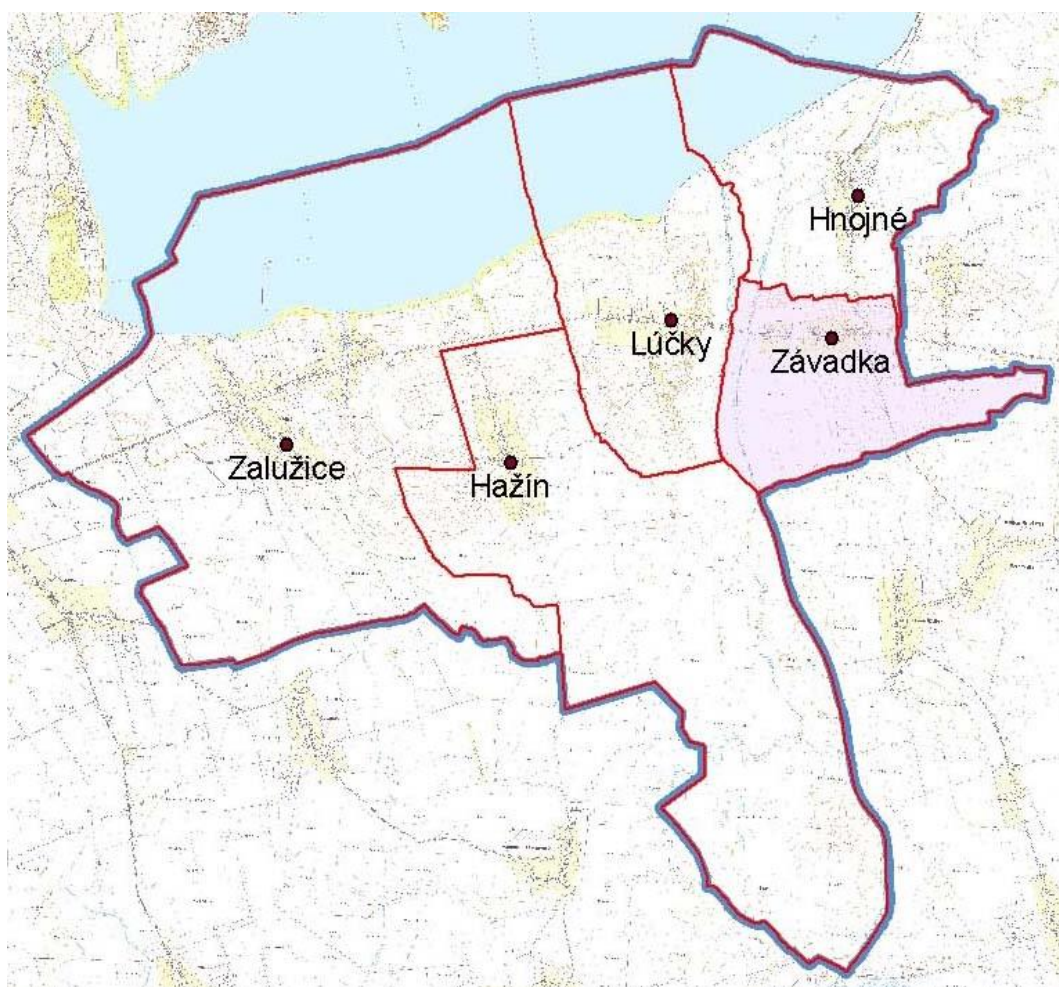
1.4 Vymedzenie a charakteristika územia

Sídlnú štruktúru hodnoteného územia mikroregiónu, vrátane obce **Závadka**, tvorí sústava vidieckych obcí, ktorá je súčasťou osídlenia južného brehu Zemplínskej šíravy a osídlenia priestoru okolo cesty I/50 Michalovce - Sobrance.

Z hľadiska regionálnych a národných rozvojových zámerov osídlenia (Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 a ÚPN-VÚC Košického kraja, zmeny a doplnky 2004, sa územie obce aj mikroregiónu nachádzajú na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa : Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranice UA, ktorej osou a ťažiskom je cesta I. triedy č. 50 a priestor okolo nej. Zároveň je toto územie v urbanizačnom priestore mesta Michalovce a v dostupnosti mesta Sobrance.

Územie mikroregiónu tvorí 5 obcí: Zalužice, Lúčky, Hažín, **Závadka** a Hnojné. Počet obyvateľov za všetky obce je 2 727, za obec Závadka 401. Súčet rozlohy všetkých katastrálnych území je 5 568 ha, katastrálne územie obce Závadka má rozlohu 502 ha.

2 EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ

2.1 Socio - ekonomická analýza

2.1.1 Prírodné danosti

Skúmané územie je súčasťou Východoslovenskej roviny, ktorú prezentuje Závadská tabuľa. Tiahne sa po ľavej strane potoka Čierna voda a má typicky rovinný raz. Nadmorská výška sa pohybuje od 103 m n.m do 117 m n.m (intravilán obce).

Kvartérny pokryv charakterizujú odvápnené sprašové hliny a nivné humózne hliny. V pôdnom kryte majú rozšírenie glejové fluvizeme v západnej časti, smerom na východ prechádzajú do pseudogleji, ktoré sú rozšírené na sprašových hlinách.

Hydrologický patrí skúmané územie do povodia Bodrogu. Katastrálne územie obce Závadka v západnej časti je odvodňované Starým porubským kanálom, ktorý ústi do Čiernej vody a potom do rieky Uh. Obec nemá priame väzby na vodnú nádrž Zemplínska šírava. Spomínané toky sú málo vodnaté, pretože vznikajú na riešenom území a slúžia len na odvedenie zrážkových vôd z pomerne malého povodia.

Klimaticky patrí skúmané územie do teplej oblasti, ktorú zastupuje okrsok teplý, mierne vlhký s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8-9°C, s priemernými ročnými úhrnmi zrážok 600 - 700 mm. Prevládajúci smer vetra je severozápadný.

Do prirodzenej skladby takmer všetkých rastlinných spoločenstiev podstatne zasiahli vodohospodárske úpravy, intenzifikácia poľnohospodárstva a ďalšie antropogénne faktory. Pôvodná lesná pokrývka bola odstránená a premenená na ornú pôdu. Je tu úplná absencia lesných porastov.

Stupeň ekologickej stability sa hodnotil podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpení v k.ú. V Závadke dosahuje hodnotu 0,99, čo je najnižšia hodnota ekologickej stability v mikroregióne Juh šíravy.

V hodnotenom území sa nevyskytuje chránené územie. Uvádzame prehľad ďalších významných lokalít:

- prvky územného systému ekologickej stability:

Nadregionálny biokoridor Čierna Voda - zahrňuje v sebe nadregionálne biocentrum Senné rybníky s chráneným jadrom NPR Senné rybníky a regionálne biocentrá Karná (s chráneným NPR Jovsianska hrabina), Zemplínska šírava (s chráneným jadrom CHA Zemplínska šírava), Olšany, Sekera a Lúky pri Blatnej Polianke, široký krajinný priestor spájajúci Latoricu s Vihorlatom, významná ťahová cesta sťahovavého a pri vode žijúceho vtáctva, zvyšky lužných lesov

Krajinná štruktúra a obraz krajiny

Krajinný obraz územia tvorí rovinatá poľnohospodárska krajina popretkávaná odvodňovacími kanálmi bez stromovej brehovej vegetácie. Cestná sieť, miestne a poľné cesty sú v niektorých úsekoch lemované líniovou stromovou zeleňou.

Súčasná krajinná štruktúra skúmaného územia je charakteristická vysokým stupňom zornenia a absenciou lesných plôch čo výrazne znižuje ekologickú stabilitu. Podiel a štruktúra plôch krajinej štruktúry v obciach mikroregiónu je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Plocha	Katastrálne územie										Mikroregión	
	Zalužice		Hažín		Lúčky		Závadka		Hojné			
	Plocha v ha	%	Plocha v ha	%	Plocha v ha	%	Plocha v ha	%	Plocha v ha	%	Plocha v ha	%
Orná pôda	1 182	60	984	60	316	40	428	*85	362	53	3 272	59
Lúky a pasienky	23	1	514	*31	71	9	5	1	75	11	688	12
Záhrady, ovoc. sady	77	4	43	3	47	*6	28	*6	26	4	221	4
Lesy	18	*1	0	0	5	1	0	0	0	0	23	0
Vodné plochy	529	27	30	2	302	*38	9	2	197	29	1 067	19
Zastavané plochy	103	*5	53	3	31	4	21	4	18	3	226	4
Vinice, chmelnice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatné	28	1	7	1	21	*3	11	2	4	1	71	1
Spolu	1 960		1 631		793		502		682		5 568	

Poznámka: * - najväčší podiel v rámci katastrálnych území mikroregiónu

2.1.2 Osídlenie

Hodnotené územie leží v nadmorskej výške od 105 do 120 m n.m. Klimaticky patrí do teplej až mierne teplej oblasti. Ide o rovinaté územie, katastrálne územie je bez lesného porastu. Obec leží v poľnohospodárskej krajine, v ktorej dominuje prevláda orná pôda. Územie je popretkávané odvodňovacími kanálmi, predovšetkým Starým porubským potokom. V sídle plošne dominuje 1 – 2 podlažná zástavba rodinných domov. Medzi

priestorové dominanty krajiny je potrebné, okrem kostola a stromoradií okolo ciest (vrátane poľných), zaradiť tiež poľnohospodársky dvor bývalého JRD. Tento dvor je možno zaradiť medzi estetické závady v území.

Hodnotené územie bolo v minulosti začlenené do Uzskej župy, v súčasnosti administratívne patrí do Košického kraja. Vznik osídlenia v území podmienil krajinný reliéf, klimatické a pôdne pomery a vhodné podmienky pre poľnohospodárstvo. Vývoj sídla štruktúry formoval predovšetkým rozvoj poľnohospodárstva. Obec je typicky nížinné sídlo rozvinuté okolo cesty.

Obec **Závadka** sa spomína v roku 1418. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a tkáčstvom. Stred obce leží vo výške 110 m n.m.

Pôvodná stavebná štruktúra je narušená, charakteristická úzka parcelácia kolmá na cestu je čitateľná už len fragmentárne, v siluete obce sa výrazne uplatňuje sídelná zeleň.

Krajinný obraz územia obce tvorí rovinatá poľnohospodárska krajina s panorámou Vihorlatu na severnom horizonte.

Funkčné využitie územia

Dopravnú funkciu reprezentuje cesta I/50 (Košice – Vyšné Nemecké - štátna hranica s Ukrajinou republikou), na ňu sú napojené miestne obslužné a prístupové komunikácie.

Stavebný rozvoj obce je možný na voľných prelukách a potenciálnych plochách v rámci zastavaného územia, v ďalšom poradí i mimo zastavaného územia, v zmysle spracovanej urbanistickej štúdie obce.

Občianska vybavenosť je lokalizovaná pozdĺž cesty I/50 a v rozptyle. Poľnohospodársky dvor je juhovýchodne v dotyku so zastavaným územím. Vzhľadom na druh a počet hospodárskych zvierat je poloha dvora vo vzťahu k obytnej zóne nepriaznivá. Hygienická ochranná vzdialenosť prekrýva cca polovicu zastavaného územia obce.

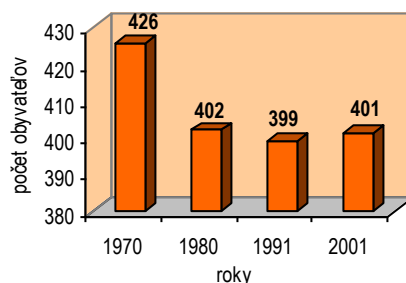
2.1.3 Ľudský potenciál

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 - 2001:

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	426	402	399	401
Prírastok obyvateľov	-24	-3	+2	
Index rastu	94,37	99,25	100,5	
Ø ročný prírastok	-0,6 %	-0,08 %	+0,05 %	

Od roku 1970 počet obyvateľov v obci neustále klesá, až v poslednom desaťročí zaznamenal nepatrný nárast.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov

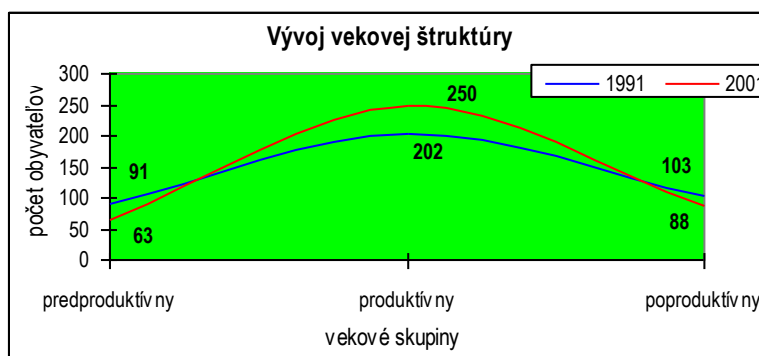
Hodnoty priemerných ročných prírastkov obyvateľstva zaraďujú obec do kategórie stagnujúceho sídla.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 - 2001:

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	399	94	202	103	91,3
%	100	23,6	50,6	25,8	
2001 abs.	401	63	250	88	71,6
%	100	15,7	62,3	22,0	

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje pokles podielu detskej zložky populácie a obyvateľov poproduktívnej kategórie a nárast podielu obyvateľov v produktívnom veku.

Hodnota indexu vitality v roku 1991 charakterizuje populáciu obce ako regresívnu (ubúdajúcu), v roku 2001 taktiež ako regresívnu (ubúdajúcu).

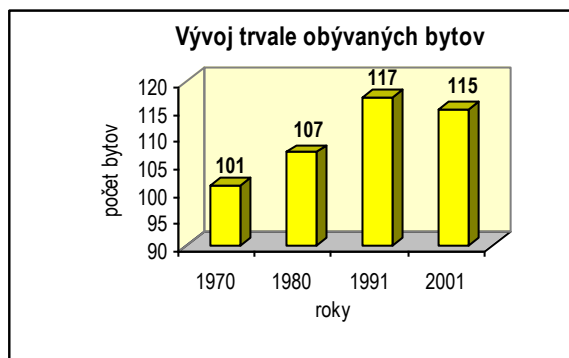
2.1.4 Bývanie a občianska vybavenosť

Ku dňu sčítania r. 2001 bolo v obci spolu 133 bytov, z toho:

- 115 trvalo obývaných bytov
- 96 v rodinných domoch
- 19 v bytových domoch.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2001:

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trval. obývaných bytov	101	107	117	115
Prírastok bytov	+6		-2	
Počet byt. / 1000 obyvateľov	237,1	266,2	293,2	321,7
Okres Michalovce	233,9	257,5	283,0	278,2

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 - 2001:

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,22	3,76	3,41	3,46

Prehľad dokumentuje pozitívny - klesajúci trend priemerného počtu obyvateľov na jeden byt.

Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Zariadenia občianskeho vybavenia sú sústredené v rôznom rozsahu a v rôznych kategóriách. Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v sídelných štruktúrach mikroregiónu, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov, polohe vo vzťahu k vyšším sídelným štruktúram, finančného zabezpečenia a iniciatívy obyvateľov po roku 1989.

Školstvo

Fungujúca dvojtriedna MŠ (kapacita 40 miest) sa nachádza v Závadke, ktorá je umiestnená v objekte obecného úradu. Do tejto škôlky dochádzajú aj deti z Hnojného. Základnú školu žiaci navštevujú v Zalužiciach, kde sa nachádza 11 triedna základná škola pre 1. až 9. ročník s počtom 152 detí. Škola má vlastnú školskú jedáleň s kapacitou 40 stoličiek.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci Závadka je lekárska starostlivosť poskytovaná raz v týždni. Obyvatelia obce využívajú ostatné lekárske služby buď v Zalužiciach, alebo NsP v sídelnom meste Michalovce.

Komerčná infraštruktúra, maloobchod, ubytovanie a stravovanie

V obci je dom služieb, ktorý poskytuje základný potravinársky sortiment a zmiešaný tovar. V obci Závadka je rozostavaný dom smútku a požiarna zbrojnica.

Kultúra a osвета

V strede obce Závadka sa nachádza kultúrny dom o kapacite 80 stoličiek. Objekt s kapacitou 180 miest pri poľnohospodárskom dvore bol príležitostne využívaný pre kultúrne podujatia. V súčasnosti je nevyužívaný.

Telovýchova a šport

Vo všetkých obciach mikroregiónu Juh Šíravy sú vybudované futbalové ihriská. Obec nemá žiadne iné športové zariadenia a viacúčelové plochy.

2.1.5 Ekonomické podmienky**Zdroje nerastných surovín**

V hodnotenom území sa neprevádza ťažba nerastných surovín. Nachádza sa tu výhradné ložisko lignitu. Jeho ochrana je zabezpečená určením chráneného ložiskového územia „Hnojné“. Toto ložiskové územie bolo určené rozhodnutím Obvodného banského úradu v Košiciach.

Riešené územie spadá aj do prieskumného územia „Východoslovenská Nížina I. – ropa a zemný plyn“.

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska pôdno-klimatických a pôdno-ekologických podmienok pre poľnohospodárstvo patrí hodnotené územie do nížinnej oblasti. Poľnohospodárska výroba je z dôvodu prebiehajúcich spoločenských zmien a redukcie finančných prostriedkov vo veľkej miere obmedzená. Pôdu v súčasnosti obhospodarujú poľnohospodárske podnikateľské subjekty a súkromne hospodáriaci roľníci.

V hodnotenom území sa nachádza hospodársky dvor bývalého poľnohospodárskeho družstva. Z aspektu negatívneho dopadu na osídlenie, najmä obytnú funkciu je poloha tohto areálu nevhodne lokalizovaná.

Poľnohospodársky dvor v súčasnosti nie je celý prevádzkovaný. Časť prevádzkuje firma AGROBIO ktorá sa zaoberá živočíšnou (hovädzí dobytok) a rastlinnou výrobou. Dvor je lokalizovaný východne od obce.

Z dostupných údajov o počtoch a druhu hospodárskych zvierat sú požadované u jednotlivých fariem tieto ochranné vzdialenosti:

Farma	Druh hospodárskych zvierat	Počet hospodárskych zvierat kapacita dvora /súčasný stav	Ochranná vzdialenosť
Závadka	- hovädzí dobytok - ošípané-výkrm - ošípané - prasnice - hydina	200 / 80 1000 / 0 100 / 0 12000 / 0	200 m 1000 m

2.1.6 Rekreačia a oddych

Všeobecne potenciál cestovného ruchu (CR) v území predstavujú 3 druhy predpokladov resp. aktivít:

- potenciál viazaný na prevažne prírodné prostredie (klíma, morfológia terénu, podiel vodných plôch, podiel zalesnených plôch a pod.),
- potenciál viazaný na prevažne umelo vytvorené prostredie (objekty stavebnej činnosti, kultúrohistorické pamiatky, objekty a zariadenia poskytujúce služby CR a pod.),
- potenciál viazaný na organizáciu života a spoločenskú komunikáciu (hudobné a folklórne slávnosti, výstavy, športové podujatia, konferencie a pod.).

Katastrálne územie obce Závadka je v zmysle Regionalizácie CR v SR (Ústav turizmu Bratislava, 2003) súčasťou Dolnozemplínskeho regiónu CR. Ten patrí medzi regióny s podpriemerným potenciálom CR v rámci SR, ale práve územie v kontakte so Zemplínskou šíravou predstavuje osobitne vymedzené územie špecifického charakteru, významne sa svojim potenciálom CR odlišujúce od ostatného územia Dolnozemplínskeho regiónu CR. Tento významne vyšší potenciál vyplýva práve z možnosti rozvíjať pobytovú i krátkodobú rekreáciu s využitím vodnej plochy Zemplínskej šíravy.

Obec nemá prírodný potenciál CR. Má predpoklady sekundárneho rozvoja aktivít CR (napr. ubytovacie, stravovacie zariadenia, agroturistika) v prípade využitia južného brehu Zemplínskej šíravy na úrovni nadregionálneho strediska CR.

2.1.7 Kultúra a kultúrne dedičstvo

Kultúrno-historický potenciál

Hodnotené územie je súčasťou Košického kraja, kde sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov – Zemplína, Abova, Spiša a vytvárajú bohatý a mimoriadne rozmanitý kultúrno-historický potenciál tohto územia. Východná časť Košického kraja tvorí južnú časť historického Zemplína. Kultúra Zemplína v kontexte východoslovenskej oblasti je charakterizovaná prvkami nížinnej kultúry. Dôležitú úlohu v jej formovaní zohrali vplyvy Sedmohradska na juhu a pôsobenie gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi na severe a východe územia.

Nehnutel'né kultúrne pamiatky

V obci sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu:

V obci je zachovaných niekoľko objektov predstavujúcich typickú ľudovú architektúru z konca 19. a začiatku 20. storočia. Tieto stavby reprezentujú trojpristorové a dvojpristorové domy z pálenej a nepálenej tehly s maštalou a šopou.

Archeologické lokality

Priestor Zemplínskej šíravy patrí medzi archeologicky exponované regióny, evidovaných je niekoľko významných lokalít. V južnej časti priestoru sú to katastrálne územia Zalužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hnojné.

V Závadke sa nachádzajú tieto archeologické lokality:

1. Dlhé sklady - stopy osídlenia zo staršej doby kamennej, sídlisko slovanské z včasného stredoveku.

2. Zákľuky - slovanské sídlisko z 9.-10. storočia.

2.1.8 Dopravná infraštruktúra

Väzba na nadradené dopravné systémy

Územie obce dopravne napojené na celoštátnu cestnú sieť osovou dopravnou komunikáciou I. triedy č. 50 Michalovce - Sobrance. Na úseku cesty I/50, priamo ležia obce Zalužice, Lúčky a **Závadka**. Obec Hažín je v priamom dotyku k tejto ceste sprístupnená komunikáciou tr. III/050 234. Obec Hnojné je na túto komunikáciu napojená cestou tr. III/050 224.

Cesta I. triedy č. 50 v širšom meradle tvorí súčasť trasy hlavnej medzinárodnej Európskej cesty E 50 vo východo - západnom dopravnom smere západná Európa – SR - Ukrajina. Cesta okrem miestnej regionálnej funkcie má aj nadregionálny a medzinárodný dopravný význam. Trasa pripravovanej diaľnice D1 prebieha po južnom okraji hodnoteného územia.

Na železničnú sieť je riešené územie napojené cez železničnú stanicu Michalovce.

Na cestu I/50 sa napája cesta III/050 234 smer Hažín a cesta III/050 224 smer Veľké Revišťa, Hnojné, Jovsa.

Priebeh vývoja nárastu dopravnej zaťaženia hlavných ciest v danom území je známy z vykonaných celoštátnych profilových sčítaní dopravy ako celoročný priemer 24 hodín v rokoch 1990, 1995 a v r. 2000, obce Závadka na týchto úsekoch:

Dopravné zaťaženie v počte voz./deň v roku

Cesta č. úsek	1990			1995			2000		
	celkom	z toho podiel		celkom	z toho podiel		celkom	z toho podiel	
	voz./deň	NA voz/deň	NA v %	voz./deň	NA voz/deň	NA v %	voz./deň	NA voz/deň	NA v %
I/50 odb. III/050234 Hažín až križ.III/050224 Hnojné	3.464	1.477	42,6	4.022	956	23,8	4.447	906	20,4
I/50 križ.III/050224 Hnojné až križ.III/050225 Úbrež	3.131	1.437	45,9	4.903	1.706	34,8	3.952	792	20,0
III/050224 križ.I/50 - križ.II/582 Jovsa	412	159	38,6	318	76	23,9	343	48	14,0
križ.I/50 – Veľké Revišťa	365	158	43,3	599	160	26,7	526	125	23,8

Z uvedeného vyplýva, že v uplynulom období na hlavnom ťahu cesty I/50 nadregionálna osobná doprava mierne stúpala a ťažká nákladná doprava klesala alebo stagnovala. Podobný trend je aj na vedľajších cestách, kde stagnácia dopravnej zaťažnosti za uplynulé 10-ročné obdobie je spôsobená útlmom hospodárskej činnosti v tomto regióne.

Hlavné dopravné problémy v cestnej sieti miestnych komunikácií (MK) obcí sú ich kvalita, vyžaduje sa ich postupná prestavba s odvodnením a vybavením pešími chodníkmi.

Funkčné členenie a kategória ciest

Cesta I/50 v širšom meradle tvorí súčasť trasy hlavnej medzinárodnej Európskej cesty E 50 vo východo - západnom dopravnom smere na území SR. Cesta okrem miestnej regionálnej funkcie má aj nadregionálny a medzinárodný dopravný význam.

Priečne usporiadanie ciest III. tr. z hľadiska ich súčasnej i výhľadovo očakávanej zaťažnosti a funkcie bude vyhovovať aj v budúcnosti.

Rozvojové zámery rezortu dopravy v zmysle "Konceptie rozvoja dopravy SR" schválený vládou SR v r. 1993 sa v koridore cesty I/50 plánuje trasa diaľnice D1, ktorá výhľadovo prevezme všetky dopravné funkcie nadregionálneho a medzinárodného významu. V súčasnom období je stav príprav tejto dopravnej investície na úseku:

- Pozdišovce - štátna hranica SR/UA v štádiu spracovania projektu pre územné rozhodnutie (odsúhlasené pre ÚR č. 99/07464/ŽP zo dňa 27.8.1999).

V zmysle uvedeného projektu pre ÚR majú sa realizovať základné kategórie:

- diaľnica D1: D-26,5/120

Podľa t.č. známych prognózných vstupov sa pre obdobie do rokov 2020 jednoznačne nepreukazuje potreba vybudovať diaľnicu D1 na úseku Michalovce - Sobrance - št. hranica SR/UA v plnom plánovanom priečnom profile D-26,5. Pokiaľ medzičasom nenastanú výrazné zmeny v hospodársko-dopravných nadregionálnych a medzinárodných vzťahoch, do roku 2030 bude postačovať polovičný profil diaľnice pri súčasnej potrebe homogenizácie cesty I/50 v existujúcej trase v kategórii C-11,5/80.

Ochranné pásma

Cestné ochranné pásmo pozdĺž št. ciest I. triedy je 50 m, III. triedy 20 m a diaľnica D1 je od osi cesty na obe strany 100 m.

Hlavné pešie a cyklistické trasy

Obce Zalužice, Hažín, Lúčky a Závadka majú vybudované obojstranné pešie komunikácie pozdĺž hlavných komunikácií (I/50 a III/050234).

Obojstranné chodníky sú vybudované v šírke 1,5 až 1,8 m. Chodníky sú oddelené od cesty zeleným pásom šírky 2 m.

Systém hromadnej dopravy a napojenie hodnoteného územia na tento systém

Na verejnú autobusovú osobnú dopravu je územie obce napojené cez hlavnú dopravnú os: cestu I/50, v ktorej trase ležia na hlavnom dopravnom smere Michalovce - Sobrance tieto obce: Zalužice, Lúčky a Závadka. Tieto obce v období rokov 1995 - 1998 boli obsluhované celkovo 12-timi prímestskými a 3-mi diaľkovými linkami SAD s celkovým počtom 66 párových spojov za deň. Obce ležiace mimo hlavný dopravný ťah, t.j. obec Hažín obsluhujú 2 autobusové linky s 15-timi párami spojov za deň a obec Hnojné jedna linka so 6-timi párovými spoji v pracovný deň.

V súčasnosti je ponuka na osobnú prepravu SAD o cca 20 % nižšia v počte denných spojov, pričom pokrytie potrieb prepravných nárokov je vecou spoločenskej objednávky príslušných orgánov. Problémom obcí je ďalej výstavba a údržba dopravných zariadení pre prímestskú autobusovú dopravu, t.j. zastávok, nástupíšť, čakacích prístreškov, zriaďovanie otočiek či odstavných parkovísk pre autobusy a podobne.

2.1.9 Technická infraštruktúra

Energetika

a) Zásobovanie elektrickou energiou

Prenos elektrickej energie pre celú južnú stranu Zemplínskej šíravy zabezpečujú transformovne 22/0,4 kV pripojené vzdušnými 22 kV prípojkami na vonkajšie vedenia č.216 a 528, z elektrickej stanice 110/22 kV – Michalovce.

Napojenie obce na konkrétne VN vedenia je nasledovné:

- napojenie z VN č. 216
- 2x TS v majetku VSE a.s.
- napojenie z VN č. 528
- 1x TS cudzia

Rozvod do obce je zabezpečený z distribučných trafostaníc vyznačených v nasledujúcej tabuľke:

Obec	Označenie TS	Umiestnenie TS	Výkon traťa
Závadka	TS 1/308	Východ	160 kVA
	TS 2/307	V centre	100 kVA
	TS 913	Poľnohospodársky dvor	400 kVA

b) Zásobovanie zemným plynom

Všetky obce mikroregiónu sú plynifikované od r.1995. Cez riešené územie prechádza VTL plynovod (Michalovce – Lažňany – Sobrance) profilu DN 150/PN 4,0 Mpa v bezprostrednej blízkosti obcí, ktorý je zdrojom plynu. Na tento plynovod sú napojené obce VTL prípojkou cez RS Hažín DN 100/PN 4,0 Mpa, Hnojné DN 80/PN 4,0 Mpa, RS Lúčky DN 80/PN 4,0 Mpa, RS Zalužice DN 100/PN 4,0 Mpa, RS Závadka DN 100/PN 4,0 Mpa .

Dodávka zemného plynu je zabezpečená z jestvujúcich regulačných staníc osadených v jednotlivých obciach s vyťaženosťou v rozsahu 25 % - 42 %,takže poskytujú aj dostatočnú rezervu množstva a tlaku plynu i pre budúcich odberateľov.

Vodné hospodárstvo

a) Zásobovanie pitnou vodou

Obyvateľstvo hodnoteného územia mikroregiónu sa nachádza v regióne s veľmi nízkou zásobovanosťou vody - okres Michalovce so svojou 67,45 %-nou zásobovanosťou patrí hlboko pod celoslovenský priemer, ktorý k 31.12.2002 bol 84,0 %.

V hodnotenom území ani v jednej obci nie je doteraz vybudovaný verejný vodovod. Potreba vody pre obyvateľstvo, občiansku vybavenosť a iných odberateľov je zabezpečovaná individuálne z vlastných vodných zdrojov – studní, v ktorých voda veľakrát nevyhovuje zdravotno-technickým normám. V ÚPN - VÚC Košického kraja je napojenie všetkých obcí riešené priamo na hlavné prívodné potrubie DN 530 mm vodovodu Vihorlat – Popričný – Michalovce krátkymi odbočkami, pretože hlavné potrubie sa nachádza v bezprostrednej blízkosti obcí. Potrubie je napojené na vodojem v Porube nad Vihorlatom o objeme 2500 m³ s kótou dna 212,0 m n.m.

Horeuvedené riešenie je v súlade so schváleným ÚPN – VÚC Košického kraja a je uvedené ako verejnoprospešná stavba spojená s realizáciou odbočky z prívodu Popričný – Michalovce na Hnojné – Závadka, Lúčky, Hažín a Zalužice.

b) Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Riešený mikroregión sa nachádza v okrese Michalovce. Z celkového počtu obyvateľov 109 205 (stav k 31.12.2002) je napojených na verejnú kanalizáciu 56 079, čo predstavuje 51,35%. Napojenosť sa pomaly približuje k celoslovenskému (55,34 %) a krajskému (57,17 %) priemeru.

Na riešenom území mikroregiónu má verejnú kanalizáciu vybudovanú len obec Hažín. Celooberná splašková kanalizácia je jednotná. V súčasnosti je vo výstavbe kanalizácia v obci Zalužice. V obciach Lúčky, **Závadka** a Hnojné splašková kanalizácia nie je vybudovaná. V súčasnosti splaškové odpadové vody sú

odvádzané do individuálnych žump a septikov, ktorými sú vybavené aj budovy vybavenia. Vodotesnosť žump často nezodpovedá predpísaným požiadavkám, je problematická, a spôsobuje zhoršenie kvality podzemných vôd. Ich obsah sa periodicky vyváža do michalovskej ČOV. V obci Závadka sú dažďové vody odvádzané dažďovou kanalizáciou, ktorá je vybudovaná po oboch stranách cesty I/50 s vyústením do Porubského potoka.

Na územie mikroregiónu je spracovaná projektová dokumentácia odkanalizovania v dvoch alternatívach.
Alt.č. 1:

Riešenie odkanalizovania je podľa pôvodnej štúdie celej Zemplínskej šíravy tj. skupinovú kanalizáciu je navrhnutá pozdĺž južného pobrežia vodnej nádrže s 3-násobným prečerpávaním. Navrhované potrubie skupinovej kanalizácie bude z PVC 300 – 600 mm.

Alt. č. 2:

Odkanalizovanie obcí Lúčky, Závadka a Hnojné navrhuje alternatíva č.2 do jestvujúcej ČOV v obci Hažín, ktorá je dimenzovaná pre 1000 obyvateľov s možnosťou jej rozšírenia.

2.1.10 Ochrana a tvorba životného prostredia

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových a podzemných vôd v obci nie je sledovaná v rámci celoslovenského monitoringu. Vzhľadom na to, že v obci sa nachádza poľnohospodárska výroba a nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV kvalita vôd môže byť negatívne ovplyvnená znečistením z komunálnej sféry – žumpy a voľne odtekajúce splaškové odpadové vody, ako aj odpadovými vodami produkovanými poľnohospodárskou činnosťou.

Kvalita ovzdušia

V obci sa nenachádza veľký zdroj znečistenia ovzdušia, ako ani automatické monitorovacie zariadenie na meranie kvality ovzdušia. Rozhodujúce najvýznamnejšie priemyselné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sú od územia obce vzdialené, pričom sú situované na sever, resp. južne od obce. Emisie z týchto zdrojov v rámci emisií celkového diaľkového prenosu znečisťujúcich látok celoplošne ovplyvňujú do určitej miery kvalitu ovzdušia aj v katastrálnom území Závadky. Obcou prechádza frekventovaná cesta I. triedy č. I/50 ktorá vplýva na zvyšovanie znečistenia ovzdušia priamo v obci plynými emisiami a sekundárnou prašnosťou, prevažne v zastavanom obytnej území popri vedúcom popri cestnom ťahu.

Z matematického modelovania kvality ovzdušia na území SR možno skonštatovať, že oblasť obce je mierne až stredne zaťažená a to predovšetkým koncentraciami častíc PM₁₀ – prašné častice do veľkosti 10 µm, avšak hodnoty koncentrácií neprekračujú platnú limitnú hodnotu. Hodnoty koncentrácií ďalších znečisťujúcich plyných látok a ťažkých kovov (SO₂, NO₂, CO, Pb, Benzén) sú taktiež pod limitnými hodnotami. Všeobecne možno kvalitu ovzdušia v obci hodnotiť ako mierne až stredne znečistenú, pričom ale koncentrácie škodlivín neprekračujú platné limitné hodnoty.

Hluk

Hlavným líniovým zdrojom hluku v území je štátna cesta I. triedy č. I/50 Košice – Michalovce – štátna hranica Ukrajiny (medzinárodná cesta E 50), ktorá prechádza priamo obcou, kde pri súčasnom podiele 20 – 25 % ťažkej nákladnej dopravy táto výrazne negatívne pôsobí na uvedené sídlo. Nadmerná hluková záťaž je v úseku cesty č. I/50 odbočka Hažín - križovatka Závadka, kde základná ekvivalentná hladina hluku 7,5 m od osi cesty dosahuje hodnotu 70,8 dB (A), ďalej v úseku cesty III/050224 Jovsa – Hnojné – Závadka a v úseku cesty III/050224 Závadka – Vyšné Revišťa, kde základná ekvivalentná hladina hluku 7,5 m od osi cesty dosahuje hodnotu 56,9 a 59,9 dB (A) (podľa vyhodnotenia stavu hlukovej situácie rekreačného priestoru Zemplínska Šírava vypracovanej v zmysle Metodických pokynov SK – VTIR Bratislava).

Odpadové hospodárstvo

Na území obce vznikajú predovšetkým komunálne odpady (KO), ktoré sú produkované obyvateľmi obce. Celková produkcia KO v roku 2000 bola 59,9 t. Množstvo KO na 1 obyvateľa obce v roku 2000 bolo 143,3 kg/obyvateľa.

Z ekonomických aktivít v obci prevláda poľnohospodárstvo v dôsledku čoho hlavnou zložkou odpadu je biologický odpad.

Zber a prepravu KO a objemového odpadu zabezpečuje A.S.A. FURA, s.r.o. Rozhanovce. Zber KO sa realizuje do 110 l zberných nádob tzv. KUKA. Separovaný zber odpadu sa zatiaľ nerealizuje, no v súčasnosti sa plánuje jeho zavedenie. V prípade kalov zo žump a septikov platí objednávkový systém zberu. Obec má uzavretú zmluvu s odberateľom – VVS, a.s. Michalovce – ČOV a ČOV Hažín. V súčasnosti sa všetok KO zneškodňuje skládkovaním na skládke odpadov Jovsa.

2.1.11 Partnerstvá a komunitné aktivity

Identifikácia partnerstiev a komunitných aktivít v obci je dôležitou súčasťou socio-ekonomickej analýzy, uskutočnila sa na základe dotazníkovej akcie a zároveň v priebehu SWOT analýzy.

Partnerstvá sú v súčasnosti rozvinuté predovšetkým na neformálnej úrovni priamo v obci – samospráva spolupracuje najmä s podnikateľmi a cirkvami. Vo vzťahu obce a iných vonkajších partnerov okrem neformálnej úrovne (spolupráca s obcami – susedmi) sú dôležité formálne partnerstvá: Obec je partnerom v mikroregióne Juh Šíravy.

Komunitné aktivity v obci spočívajú ťažiskovo v kultúrno – spoločenských podujatiach viazaných na tradičné cirkevné sviatky a spoločenské udalosti (Veľká noc, odpustové slávnosti, Vianoce, Deň detí, dožinky, stavenie mája, Kultúrno-športový deň obce a podobne). Zatiaľ chýbajú spoločné komunitné aktivity na úrovni mikroregiónu.

2.1.12 Limitujúce faktory

Limitujúcimi faktormi sú súčasné a budúce danosti tvoriace územné, priestorové a iné obmedzenia pre rozvoj všetkých funkčných zložiek v území. Na území obce sú to:

- zastavané územie obce
- záujmy obrany štátu, protipovodňové opatrenia
- trasy a ochranné pásma koridorov technickej infraštruktúry
- chránené územia prírody a krajiny
- negatívny vplyv dopravy na kvalitu životného prostredia (hluk, prach, vibrácie, ekologická bariéra a stresový faktor) – predovšetkým cesta I/50
- kolízia osídlenia a živočíšnej výroby v poľnohospodárskom dvore

Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce v zmysle zákona č. 237/2000Z.z. je vymedzené hranicami zastavaného územia v zmysle NV SR č. 152/1996 Z.z. V urbanistickej štúdii obce je navrhované jeho rozšírenie o lokality:

- v severnej časti lokalita Dlhé sklady
- v južnej časti lokalita Druhá lúka

Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

V hodnotenom území sa nachádzajú tieto ochranné pásma obmedzujúce a regulujúce ďalší územný rozvoj obce:

- Obecny cintorín 100 m od oplotenia (v obci nie je vybudovaný vodovod)
- Poľnohospodársky dvor (chov ošípaných 1 000 ks) 1 000 m od budov na ustajnenie zvierat
- Cesta I. triedy č. 50, od osi vozovky 50 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce
- Vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, 10 m na každú stranu od krajného vodiča
- Plynovod VTL 20 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce
- Plynovod STL 10 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.

Záujmy obrany štátu a ochrany pred povodňami

Záujmy obrany štátu nelimitujú potenciálne plochy pre rozvojové zábery rozvoja sídla v hodnotenom území.

Z hľadiska ochrany územia pred povodňami v danom území sú zrealizované tieto opatrenia:

- jestvujúce regulácie tokov, kanálov

- v západnej časti katastrálneho územia obce sa nachádza neregulovaný „Starý Porubianský kanál“

Vodná nádrž Zemplínska šírava

Problematika Vodná nádrž Zemplínska šírava sa územne priamo nedotýka obce Závadka, nepriamy dopad vo vzťahu rozvoja rekreácie a cestovného ruchu na južnom brehu VN Zemplínska šírava je jednoznačný.

Vodná nádrž Zemplínska šírava bola vybudovaná ako bočná nádrž pri rieke Laborec, v bývalom povodí Čiernej Vody. Vodohospodársky je viazaná na riekou Laborec. Nádrž tvorí Východná hrádza o dĺžke 5,373 km a Juhozápadná hrádza o dĺžke 2,014 km. Hať Petrovce rozdeľuje prietoky Laborca a usmerňuje ich do prírodného kanála vodnej nádrže. Do nádrže je voda privádzaná zo zdrže Petrovce nad Laborcom prírodným kanálom, ktorý zaústňuje do nádrže nápuštným objektom v priestore pod cestným mostom Michalovce - Kaluža. Späť do Laborca je voda odvádzaná výpustným kanálom a hlavným výpustným zariadením vybudovaným v Juhozápadnej hrádzi. Pre vypúšťanie nádrže slúži dnový výpust, vybudovaný vo Východnej hrádzi, cez ktorý sa voda vypúšťa do Čiernej vody.

Účel a funkcia nádrže

- 1) Znížiť Q_{100} Laborca v profile Michalovce zo $600 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ na $100 - 300 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.
- 2) Zabezpečiť vodu pre hospodárske využitie.
- 3) Rekreácia, šport a chov rýb. Tento účel je dopĺňujúci a je podriadený účelom uvedeným v odsekoch 1 a 2.

Dovolené výšky hladín vody v nádrži (výškové údaje Balt po vyr.)

1) Minimálna prevádzková hladina	107,39 m n. m.
2) Maximálna prevádzková hladina	113,94 m n. m.
3) Hranica ovládateľného ochranného priestoru	115,09 m n. m.
4) Hranica neovládateľného ochranného priestoru	116,19 m n. m.
5) Maximálna hladina	117,09 m n. m.

Technická charakteristika hrádzí a kanálov

Východná hrádza nádrže		Juhozápadná hrádza nádrže	
dĺžka	5,373 km	dĺžka	2,014 km
najväčšia výška	13,0 m	najväčšia výška	9,0 m
šírka koruny	5,0 m	šírka koruny	5,0 m
materiál a konštrukcia	zemná sypaná hrádza	materiál a konštrukcia	zemná sypaná hrádza

Územie pod maximálnou hladinou 117,09 m n. m. (zátopové územie) je v správe SVP š. p., OZ PBaH závodu Michalovce. V tomto území sa nemôžu umiestňovať stavby definované v § 43 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (zákon č. 237/2000 Z.z.).

Abrázia brehov

Problematika abrázie sa územne priamo nedotýka obce Závadka, nepriamy dopad vo vzťahu rozvoja rekreácie a cestovného ruchu na južnom brehu VN Zemplínska šírava je jednoznačný.

Vodná nádrž Zemplínska šírava pôsobí na územie mikroregiónu abráziou návodného svahu, brehov a hrádz. Abráziu spôsobuje veterné vlnenie, ktoré pri silných vetroch dosahuje aj vrchol hrádzí. Bolo nutné prikročiť k ochrane svahov hrádzí hrubým kamenným záhozom z balvanov lomového kameňa. Údržbu tejto ochrany riadi vysunuté pracovisko Správy povodia Bodrogu a Hornádu v Lúčkach.

Z hľadiska rekreačného využitia najzávažnejšie sú účinky abrázie na južnom brehu. Ide o poškodenie svahov južného brehu v úseku od začiatku juhovýchodnej hrádz po koniec juhozápadnej hrádz (Zalužice - Lúčky) v dĺžke 5,5 km (v tomto úseku sú do nádrže zaústené aj dva prítoky, pri obciach Zalužice a Lúčky). Hoci breh bol sanovaný kamenným záhozom, predsa vplyvom vlnobitia bol svah erodovaný, podmyvané brehy postupne odplavované smerom do nádrže.

Počas 30-ročnej prevádzky vplyvom abrázie bol breh (brehová čiara) posunutý. Z pôvodnej kóty (maximálnej prevádzkovej) 113,94 m n. m. po výškovú kótu 115,80 m n. m. a tým vytvoril breh (prírodnú pláž) v šírke v priemere 20 - 50 m.

Ochranná zeleň - stromy sú podmäčané a padajú, alebo pri klesnutí hladiny vody vysychajú. V poslednom období došlo k sanácii brehov.

Ďalšie toky, v kat. území mikroregiónu sú smerovo ustálené, nespevnené, zarastené brehovým porastom.

- spevnenie brehov tokov riešiť spôsobom oživenej kamennej nahádzky bez použitia betónových prvkov použitím prírodných materiálov s vegetačným krytom.
- pre oživenie brehov sa odporúča využiť domáce druhy stromov a krov
- nad brehovou čiarou nádrže nerealizovať žiadny výrub stromov

Pozdĺž brehov mimo intravilánu obce navrhujeme ponechať obojstrannú územnú rezervu 10 m. V zastavanom území navrhujeme ponechať územnú rezervu 3 m.

Ochrana proti abrázii

Abráziu brehov vodnej nádrže spôsobuje vetrové vlnenie. Tieto účinky na návodný svah a brehy nádrže sa špecificky prejavujú v podmienkach vodnej nádrže (VN) Zemplínska šírava, vzhľadom na klimatické podmienky i veľkú rozľahlosť, morfológiu nádržného priestoru - bočná nádrž v rovinatom území.

Prevádzka vodného diela sa účinkami vetrového vlnenia musela zaoberať (30 rokov prevádzky) všetkými účinkami na svahy hrádzí, ako aj na brehy nádrže. Poruchy opevnení návodného svahu účinkami vln si vyžadujú pravidelnú údržbu. Spôsoby opravy realizované na poškodených brehoch či svahoch hrádží boli dosť neúčinné, a preto za účelom zistenia hlavných príčin abráznej činnosti bola vypracovaná štúdia vlnenia Prof. Ing. Michalom Lukáčom CSc. „Vlnový režim a jeho účinky na svahy hrádží a brehy vodnej nádrže Vihorlat“ (teraz Zemplínska šírava) v roku 1997.

Poškodenie svahov južného brehu je v úseku od začiatku juhovýchodnej hrádze po koniec juhozápadnej hrádze (Zalužice - Lúčky) v dĺžke 5,5 km (v tomto úseku sú do nádrže zaústené aj dva prítoky, pri obciach Zalužice a Lúčky). Hoci breh bol sanovaný kamenným záhozom, vplyvom vlnobitia bol svah erodovaný, podmyvané brehy postupne odlivom odplavované smerom do nádrže.

Počas 30-ročnej prevádzky vplyvom abrázie bol breh (brehová čiara) posunutý z pôvodnej kóty (maximálnej prevádzkovej) 113,94 m n.m. po výškovú kótu 115,80 m n.m., a tým vytvoril breh (prirodenú pláž) v šírke 20 - 50 m a brehy pôvodne plynulé sa zmenili na strmé - kolmé.

2.2 Analýza realizovaných opatrení

Obec nemala doposiaľ vypracovanú rozvojovú stratégiu. Pre reguláciu rozvoja využitia územia obce je v súčasnosti rozpracovaný územný plán obce, ktorý sa spracováva ako súčasť spoločného územného plánu Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu Juh Šíravy. Územný plán navrhuje funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia obce a navrhuje rozvoj územia obce na obdobie cca 15 až 20 rokov. Tento koncepčný dokument bol základným východiskovým dokumentom pre tvorbu stratégie rozvoja obce a vypracovanie programovej štruktúry PHSR obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obec nemala doposiaľ spracovaný. Rozvojové zámery obce boli realizované priebežne, na základe rozhodnutí samosprávy obce a jej orgánov. Po schválení PHSR obce bude proces jeho realizácie a plnenie pravidelne vyhodnocovaný podľa navrhnutého systému inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia uvedeného v kapitole č.5 tohto materiálu. Až na základe výsledkov, po určitom hodnotiacom období (spravidla rok), bude možné analyzovať výsledky a prijať opatrenia smerujúce k aktualizácii programu. Už teraz je však potrebné počítať s aktualizáciou PHSR obce v roku 2006, aby bola zabezpečená kompatibilita s programovými dokumentmi prijatými na národnej a regionálnej úrovni pre nasledujúce programové obdobie 2007 - 2013.

2.3 SWOT analýza

SWOT analýza je súčasťou prezentácie výsledkov sociálnej a ekonomickej analýzy obce. Je to metóda, ktorou sa analyzujú poznatky o súčasnom stave podmienok v obci (silné stránky, slabé stránky) a identifikujú sa možnosti pre rozvoj a ohrozenia, s ktorými je potrebné počítať do budúcnosti (príležitosti a ohrozenia). Touto metódou je vytvorený podklad, na základe ktorého je možné formulovať stratégiu usmernenia budúceho vývoja

obce, tak aby boli zachované, resp. rozvíjané jej silné stránky, odstránené, resp. eliminované jej slabé stránky a boli využité príležitosti pre jej ďalší rozvoj, pričom boli brané do úvahy aj ohrozenia jej ďalšieho rozvoja.

SWOT analýza obce bola realizovaná v dvoch krokoch. V prvom kroku boli na stretnutí s obyvateľmi obce formou brainstormingu identifikované vnútorné faktory, ktoré v pozitívnom alebo negatívnom zmysle ovplyvňujú život obyvateľov a bol identifikovaný potenciál príležitosti, ktoré môže obec využiť pre svoj rozvoj. Zároveň išlo o to, aby si obyvatelia uvedomili aj riziká a obmedzenia, ktoré môžu predstavy o rozvoji obcí ohroziť. Analýza slabých a silných stránok, príležitostí a rizík rozvoja obce, prostredníctvom názorov obyvateľov obce, je najúčinnnejšou formou analýzy súčasných podmienok života a možností rozvoja obce. Je to pohľad „z vnútra“ na problémy a potreby života obyvateľov.

V druhom kroku bola vypracovaná SWOT analýza tímom odborných špecialistov, ktorí spracovali sociálnu a ekonomickú analýzu obce. Táto SWOT analýza predstavovala „vonkajšie“ hodnotenie stavu obce a jeho rozvojového potenciálu na základe exaktných podkladov a údajov.

Výsledky získané v rámci obidvoch prístupov v rámci analýzy podmienok obce sú zhrnuté do výslednej SWOT analýzy. Výstupy SWOT analýzy získané v rámci brainstormingu na stretnutí s obyvateľmi sú formulované tak, aby bola v čo najväčšej miere zachovaná autentičnosť odznených názorov obyvateľov.

Silné stránky	Slabé stránky
Územie	
poloha obce vo vzťahu k centru osídlenia Michalovce, k hranici s Ukrajinou a vo vzťahu k VN Zemplínska Šírava	kontinuita pri rozvoji stavebnej štruktúry narušená solitérmami – katalógová zástavba 70-tych a 80-tych rokov minulého storočia + typové projekty vybavenosti + súčasné „podnikateľské baroko“
poloha na rozvojovej osi Košice - Michalovce - hranica UR	vplyv hranice EÚ – „schengenskej“ hranice (utečenci, kriminalita, periférnosť)
zachovalá fragmenty historicky formovanej stavebnej štruktúry sídla	krajinný ráz obce narušený veľkopriestorovými dominantami objektov hospodárskeho dvora
zachovalé solitéry zástavby s pôvodnou mierkou a typológiou	negatívny vplyv intenzívnej priebežnej tranzitnej, najmä nákladnej dopravy na hlavnú sídelnú os obce – východo-západný uličný priestor
rovinaté územie s potenciálom na mnohé ľudské aktivity	chýba história obce - zmapovanie
chránené ložiskové územie Hnojné – lignit	
rozpracovaný územný plán obce	
blízko Vihorlat	
bohatá história obce	
Ľudské zdroje	
	veková štruktúra sa mení v prospech starších vekových kategórií
	rómski obyvatelia kupujú domy v obci
Sociálna infraštruktúra	
dostatočná kapacita MŠ (rezerva)	lekár iba 1 x v týždni
využívaný obecný dom služieb	chýba pošta
klub dôchodcov	chýbajú nevýrobné a výrobné služby
rozostavaný dom smútku	nedostatočný sortiment v obchode
pokles obyvateľov na jeden byt (obložnosť)	slabo využívaný KD
dopravné zariadenia v obci – ČSPH, autoservisy a opravovne	chýba futbalové ihrisko (zaniklo) a viacúčelová plocha pre oddych a šport
lekárska starostlivosť poskytovaná 1x v týždni	veľa neobývaných domov
	chýbajú pozemky pre RD
Technická infraštruktúra	
vybudovaná cestná sieť I. triedy a III. triedy	chýba ČOV, kanalizácia, vodovod
perspektíva diaľnice D1	zarastené kanály (nefunkčné)
plne plynofikácia obce	kolízia priebežnej dopravy na ceste I/50 a bývania
intenzívna verejná autobusová doprava	chýbajúce verejné parkoviská
dostupnosť železničnej (Michalovce) a leteckej (Košice)	miestne komunikácie a chodníky v zlom stave

Silné stránky	Slabé stránky
dopravy	technickom stave
	- slabý signál GLOBTEL- u - na zásobovanie pitnou vodou slúžia prídomové studne
Ekonomika	
- ponuka územia pre rozvoj výrobnéj zóny (lokalita Mlynisko) - vzniklo AGROBIO s.r.o. (chov dobytka, ošípané) - vysoko produkčná poľnohospodárska krajina - perspektíva pre rozvoj rekreácie a turizmu vo vzťahu k VN Zemplínska Šírava - dobré predpoklady pre rozvoj ekonomických aktivít a osídlenia na sídelnej rozvojovej osi, na významnom dopravnom koridore, v blízkosti VN Zemplínska Šírava - pozemky vo vlastníctve obce	- chýbajú pracovné príležitosti - zánik poľnohospodárskeho družstva - málo využívané poľnohospodárske priestory - nedostatok pozemkov vo vlastníctve obce
Životné prostredie	
- schválené POH obce - separovaný zber odpadov pre základné komodity (papier, sklo a plasty) - zber produkovaných odpadov do zberných nádob a veľkokapacitných kontajnerov - vodná nádrž Zemplínska Šírava – nadlepšovanie prietokov v povodí - veľké priemyselné zdroje znečistenia ovzdušia sú pomerne vzdialené od obce Závadka, čím vplyvajú na kvalitu ovzdušia v obci primeraným zaťažením, ktoré je v únosnej miere - obec má dobrú orografiu terénu a tým dobré podmienky pre rovnomerný rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší - prvky ÚSES – nadregionálny biokoridor Čierna voda - priaznivé klimatické podmienky – dlhé a teplé leto - najväčší podiel záhrad a ovocných sádov v mikroregióne - kvalitné pôdy	- obmedzený počet separovaných komodít - nevyhovujúce koncovky poľnohospodárskej výroby, zlý technický stav zariadení – silážne žľaby a sklady - nadmerná hluková záťaž obyvateľov obce pochádzajúca z automobilovej dopravy pozdĺž cesty I/50 a cesty III/050224 - obec sa nachádza v blízkosti okresného mesta Michalovce a preto je ovzdušie obce ovplyvňované aj imisným zaťažením pochádzajúceho z mestského charakteru znečistenia a príslušných škodlivín - lokalizácia šiestich výrobných podnikov na strednom Zemplíne, ktoré patria k 20 najvýznamnejším znečisťovateľom ovzdušia v rámci SR a majú vplyv na kvalitu ovzdušia v obci z dôvodu imisného spádu - ohrozenie zdrojov pitnej vody v dôsledku znečistenia podzemných a povrchových vôd a s tým súvisiace zdravotné riziko pri využívaní individuálnych zdrojov pre pitné účely - deficit prirodzených vodných tokov v území - neuspokojivý stav kvality vody VN Zemplínska Šírava - najnižší stupeň ekologickej stability v mikroregióne - nedostatok medzí, lúk a iných stabilizačných prvkov - pôdy ohrozené degradáciou - nedostatočné opatrenia na výsadbu ochrannej zelene - slabé ekologické vedomie obyvateľov

Príležitosti	Ohrozenia
- sfunkčniť melioračný systém vrátane zamestnania – (regulácia) Myslina - zintenzívniť využitie priestorov v Obecnom dome (služby) - navrhnuť účelovú cestu (za humnami) a vytvoriť pozemky na výstavbu RD - zriadiť rekreačný priestor – Kotanky - hľadať ďalšie možnosti na využitie kultúrneho domu - vymeniť 1 novú autobusovú zastávku - navrhnuť využitie voľných plôch pre podnikanie v PD - navrhnuť plochy pre PP v ÚPN (smerom na Sobrance) - využitie neobývaných domov na podnikateľské účely a	- zvyšovanie nezamestnanosti - zmena plánovanej trasy diaľnice D1 - kapacitné možnosti zariadení na zhodnocovanie odpadov v blízkosti obce - nerealizovanie výstavby kanalizácií a ČOV – ohrozenie kvality povrchových a podzemných vôd - nerealizovanie opatrení v poľnohospodárskej výrobe zvyšuje riziko znečistenia vôd dusičnanmi - zníženie rekreačného potenciálu - zhoršovanie kvality vody vo VN - vybudovanie a prevádzkovanie veľkého zdroja znečistenia v katastrálnom území obce

Príležitosti	Ohrozenia
služby - rozšíriť obchod , služby - vybudovať športový areál - zníženie dopravnej intenzity na ceste I. triedy výstavbou diaľnice D1 v koridore cesty I/50 - postupné obnovovanie osobných a nákladných automobilov - zavedenie integrovaného systému separovaného zberu odpadov pre celý mikroregión - osвета a výchova obyvateľstva v oblasti nakladania s odpadmi - priority štátnej environmentálnej politiky – zabezpečenie dostatku pitnej vody a rozšírenie kanalizácií a čistiarní odpadových vôd - realizácia resp. rekonštrukcia čistiarenských zariadení na hospodárskych dvoroch, zabezpečenie ich údržby a prevádzky - modernizácia a znižovanie energetickej náročnosti hospodárstva najvýznamnejších znečisťovateľov ovzdušia stredného Zemplína - modernizácia technologických procesov, zmena palivovej základne najvýznamnejších veľkých zdrojov znečistenia - inštalácia technológií a technických zariadení na elimináciu emisií plyných organických a anorganických látok a látok spôsobujúcich skleníkový efekt a látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu zeme pri všetkých zdrojoch znečistenia - účelne obnoviť funkciu biokoridoru - zvýšenie ekologickej stability tvorbou miestneho ÚSESu - výsadba súvislejších plôch zelene, výsadba zelene okolo poľnohospodárskych dvorov - vytváranie medzí, lúk, lesíkov - účinná ochrana územia pred povodňami	- hlavný cestný ťah vedúci územím obce - zvýšenie dopravnej intenzity vplyvom rozvoja cestovného ruchu - riziko zvýšenia hlukovej záťaže vplyvom nárastu medzinárodnej a tuzemskej nákladnej automobilovej dopravy - ohrozenie prvku ÚSESu nevhodným obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy - intenzifikácia poľnohospodárskej činnosti vedúca k odstráneniu medzí a znečisteniu pôd - riziko vypaľovania lúčnych a pasienkových porastov

2.4 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

2.4.1 Prírodné danosti

Z krajinárskeho hľadiska územie tvorí poľnohospodárska krajina, ktorá má typický rovinatý raz. V katastrálnom území je absencia lesných plôch, čo výrazne znižuje ekologicкую stabilitu. Územie obce patrí do krajiny s nízkym stupňom ekologickej stability, čo z celkového pohľadu znamená, že v území sú ekologické väzby narušené. Súčasná krajinná štruktúra skúmaného územia je charakteristická vysokým stupňom zornenia.

2.4.2 Osídlenie a populácia

Počet obyvateľov v obci dlhodobo klesá (napriek malému nárastu za posledných 10 rokov), charakteristický je pokles prirodzeného prírastku obyvateľstva a zmenšovanie podielu mladej populácie, priemerný vek rastie.

Bytový fond tvoria rodinné domy, stavebnotechnický stav bytového fondu je dobrý, v poslednom desaťročí okrem malého prírastku nového bytového fondu prebiehala a prebieha predovšetkým rekonštrukcia starších rodinných domov, čím sa potvrdzuje vidiecky charakter sídla.

Obec má značný rozvojový potenciál, potvrdený v súčasnosti rozpracovaným územným plánom obce. Územne sú vytvorené predpoklady pre rozvoj všetkých funkčných zložiek – predovšetkým bývania, sociálnej, dopravnej a technickej infraštruktúry. Určujúcimi sú polohový faktor (dopravná dostupnosť Michaloviec a VN Zemplínska šírava a atraktivita vidieckeho sídelného a prírodného prostredia.

2.4.3 Dopravná a technická infraštruktúra

Územie obce je dopravne sprístupnené priebežnou cestou I. triedy č. 50, ktorá je zároveň nadradenou cestnou sieťou celoštátnej úrovne. Potenciál obce v tejto oblasti spočíva predovšetkým v dobrom dopravnom sprístupnení, priebežnosť má však negatívny dopad na osídlenie – je tu kolízia so zastavaným územím obce a jej rozvojom.

V oblasti technickej infraštruktúry je kľúčovým oblasť vodného hospodárstva, teda zásobovania pitnou vodou a verejnej kanalizácie.

2.4.4 Ochrana a tvorba životného prostredia

Obcou prechádza frekventovaná cesta I. triedy č. I/50 ktorá vplýva na zvyšovanie znečistenia ovzdušia priamo v obci plynnými emisiami, sekundárnou prašnosťou a spôsobuje hlukovú záťaž obyvateľov, prevažne v zastavanom obytom území pozdĺž cestného ťahu. Nadmerná hluková záťaž je v úseku cesty č. I/50 odbočka Hažín - križovatka Závadka, v úseku cesty III/050224 Jovsa – Hnojné – Závadka a v úseku cesty III/050224 Závadka – Vyšné Revišťa.

2.4.5 Rekreačia a cestovný ruch

Potenciál obce v oblasti rekreácie a cestovného ruchu, doteraz nevyužitý vyplýva z nasledovných daností:

- potenciál rekreačného využitia južného brehu VN Zemplínska Šírava, ktorý je veľmi dobre dostupný z obce
- dostupnosť nadradenej cestnej siete vo vzťahu k obci, VN Zemplínska Šírava, centráram osídlenia Michalovce a Sobrance, k ukrajinskej hranici
- atraktívne vidiecke prostredie ako protipól a výrazná doplnková rekreačná ponuka rekreačného priestoru VN Zemplínska Šírava

2.4.6 Ekonomika

Zdroje nerastných surovín

V tejto oblasti nemá obec rozvojový potenciál. Nachádza sa tu výhradné ložisko lignitu, ktorého ochrana je zabezpečená určením chráneného ložiskového územia. Územie obce spadá aj do prieskumného územia „Východoslovenská Nížina I. – ropa a zemný plyn“.

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska pôdno-klimatických a pôdno-ekologických podmienok pre poľnohospodárstvo patrí hodnotené územie do nížinnej oblasti. Poľnohospodárska výroba je kvôli prebiehajúcim spoločenským zmenám a redukcii finančných prostriedkov vo veľkej miere obmedzená – napriek tomu je to jeden z významných rozvojových potenciálov pre obec.

Lesné hospodárstvo

Vzhľadom na prírodné podmienky sa lesné hospodárstvo v hodnotenom území neprevádzkuje – v katastrálnom území obce sa nenachádza LPF.

Výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

V hodnotenom území sa zariadenia priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva nenachádzajú. Dôvodom sú poloha v blízkosti okresného mesta a charakteristické danosti územia vhodného na poľnohospodárske, sekundárne na rekreačné využitie.

Rekreácia a oddych

Rekreácia a oddych predstavujú doteraz nevyužitý potenciál, ktorý by mal obci priniesť doplnkový ekonomický efekt. Spočíva v :

- potenciáli rozvoja tejto funkcie na južnom brehu VN Zemplínska šírava, pre ktorý je obec zázemím
- potenciáli rozvoja tejto funkcie priamo v obci – vidiecke prostredie, služby a rekreačné aktivity ktoré sú doplnkom rekreácie priamo pri vode
- potenciáli rozvoja tejto funkcie vo väzbe na organizáciu života a spoločenskú komunikáciu (hudobné a folklórne slávnosti, výstavy, športové podujatia, konferencie a pod.).

V nasledujúcej tabuľke sú zhrnuté najdôležitejšie disparity a faktory rozvoja obce:

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
dominuje nepriaznivá demografická štruktúra obyvateľstva – vysoký a narastajúci podiel populácie v poprodukčnom veku, nízky index vitality, emigrácia populácie v produktívnom veku	poloha územia obce – vo vzťahu k centráram osídlenia (Michalovce a Sobrance – vybavenosť, pracovné príležitosti), k dopravným koridorom (cesta I/50 a diaľnica D1), k sídelným rozvojovým osiam, k zahraničiu (Ukrajina)
nerozvinutý ekonomický potenciál, predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva a nedostatok pracovných príležitostí v obci	ľudské, sídelné a ekonomické väzby medzi obcami mikroregiónu
nedostatočná resp. absentujúca technická infraštruktúra – z hľadiska ekonomických aktivít a kvality životného prostredia je kľúčovou disparitou vodné hospodárstvo – nedostatok a nevyhovujúca kvalita pitnej vody, absencia verejnej kanalizácie a ČOV	revitalizácia krajiny a osídlenia – obnova ekologickej stability územia a jej kultúrnych a estetických hodnôt, zároveň jej ekonomické zhodnotenie – obnova a diverzifikácia poľnohospodárskej výroby
narušená ekologická stabilita krajiny	rozvoj sídla podľa identifikovaných potenciálov, predovšetkým základných sídelných funkcií – bývanie, sociálna infraštruktúra, ekonomické využitie miestnych ľudských a prírodných zdrojov, rekreácia
absencia sociálnej vybavenosti pre populáciu v poprodukčnom veku	zvrät v demografickom vývoji populácie – nárast predprodukčnej a produkčnej zložky a indexu vitality, migrácia zvonku
nedostatok finančných zdrojov, pasivita resp. slabá aktivita resp. pri identifikácii a využití miestnych ľudských a prírodných zdrojov	technická infraštruktúra (dominantne vodné hospodárstvo) ako základná podmienka rozvoja a zlepšenia kvality životného prostredia
pri nepriaznivých klimatických podmienkach riziko pachovej záťaže zo živočíšnej výroby v hospodárskom dvore (kontakt zo zastavaným územím)	vysoko produkčná poľnohospodárska krajina – intenzívne využívaná a zároveň zabezpečujúca ekologickú stabilitu územia a estetickú hodnotu krajiny, identický obraz krajiny a sídla
absencia, resp. obmedzená dostupnosť zariadení na zhodnocovanie odpadov	konceptia rozvoja obce - územný plán obce

3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Najdôležitejšou časťou PHSR obce je definovanie rozvojovej stratégie premietnutej do programovej štruktúry, ktorá pozostáva z programových prvkov prepojených vertikálne aj horizontálne. Programovú štruktúru PHSR obce tvoria:

- ciele
- priority
- opatrenia
- aktivity
- merateľné ukazovatele

V programovej štruktúre cieľov je definovaný jeden globálny cieľ, ktorý predstavuje určité súhrnné vyjadrenie cieľového stavu, ktorý chce obec dosiahnuť v oblasti sociálneho a hospodárskeho rozvoja. Na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ sú definované tri špecifické ciele, ktoré sú zamerané na zlepšenie súčasného stavu a rozvoj obce v tých oblastiach, ktoré boli v rámci sociálnej a ekonomickej analýzy obce identifikované.

V každom z troch špecifických cieľov je stanovená jedna alebo viacej priorít, ktoré obsahujú súbor opatrení. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Sú vybrané takým spôsobom, aby sa medzi jednotlivými prioritami neprekrývali, ale synergicky dopĺňali. Do aktivít sú zahrnuté typy činností, ktoré je potrebné realizovať, aby boli odstránené identifikované problémy (disparity) a bol využitý rozvojový potenciál (faktory rozvoja) v prospech rozvoja obce v zmysle definovaných cieľov vytýčenej rozvojovej stratégie obce.

Programová štruktúra PHSR obce je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad medzi týmto programovým dokumentom a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni.

Na národnej úrovni:

- Národný rozvojový plán (NRP)
- Operačný program Základná infraštruktúra (OP ZI)
- Sektorový operačný program Priemysel a služby (SOP PS)
- Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (SOP PaRV)
- Sektorový operačný program Ľudské zdroje (SOP LZ)
- Programové dokumenty pre iniciatívy:
EQUAL
INTERREG IIIA,B,C
URBAN II
LEADER +

Na regionálnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK)

3.1 Ciele a priority

Globálny cieľ:

Vytvoriť podmienky pre zvýšenie úrovne lokálnej ekonomiky obce a zlepšiť kvalitu sídelného a krajinného prostredia

Charakteristika:

Zvýšenie úrovne zamestnatelnosti obyvateľov obce, vytvorenie podmienok pre rozvoj podnikania a modernizácia poľnohospodárskej výroby, je základnou strategickou líniou rozvoja obce v nasledujúcom období. Pre rozvoj podnikania je potrebné vytvoriť podmienky predovšetkým v oblasti dobudovania environmentálnej infraštruktúry. Obec má potenciál, ktorý môže byť využitý v rámci cestovného ruchu a môže vytvárať doplnkové aktivity pre návštevníkov a rekreatantov celého rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy.

Rovnako ako v hospodárskej oblasti aj v sociálnej sfére je potrebné riešiť tie problémy, ktoré v súčasnosti negatívne ovplyvňujú život obyvateľov obce. Je to potreba zlepšenia kvality sociálnej infraštruktúry a kvality vidieckeho prostredia obce, t.j. sídelných priestorov a krajinného prostredia. V oblasti ľudských zdrojov je potrebné sa zamerať na zvýšenie občianskej angažovanosti, na rozvoj kultúry a športu a na ďalšie rozvíjanie spolupráce v rámci samosprávnych a komunitných štruktúr.

Špecifický cieľ č. 1:

Zvýšiť úroveň kvality komunitného života, podporovať vzdelávacie aktivity smerujúce k zvýšeniu zamestnateľnosti obyvateľov obce a ďalej rozvíjať spoluprácu na úrovni samospráv obcí

Charakteristika:

Zvýšenie kvality komunitného života v obci a podpora zvýšenia zamestnateľnosti obyvateľov je jedným z cieľom stratégie rozvoja obce. Podporou rozvoja kultúry, športu a spoločenského života sa očakáva zvýšenie záujmu obyvateľov o dianie v obci a spolupráca pri riešení spoločných problémov verejného záujmu. Dôležité je ďalšie skvalitňovanie spolupráce na úrovni založeného združenia obcí a rozvoj ďalších partnerstiev. Dôraz sa dáva aj na rozvíjanie propagačných aktivít obce.

Priorita č. 1.1: **Rozvoj komunity**

Charakteristika:

Priorita je zameraná na aktivizáciu komunitného života, zvyšovanie informovanosti obyvateľov a ich záujmu o verejný život v obci, zapájanie sa do komunitných programov a vzdelávacích a osvetových aktivít, ktoré podporujú zvýšenie schopností nezamestnaných a iných marginalizovaných skupín obyvateľov zapojiť sa do pracovného trhu. Cieľom priority je aj podpora kultúrneho života v obci a vytváranie podmienok pre rozvoj športových aktivít. Podporou rozvoja spolupráce v rámci Združenia obcí mikroregiónu Juh Šíravy (ďalej – mikroregión Juh Šíravy) a vytváraním ďalších partnerstiev, najmä s ďalšími obcami ležiacimi v rekreačnom priestore Zemplínskej šíravy sa vytvoria podmienky pre ešte aktívnejšie angažovanie sa samosprávy obce v prospech zlepšenia kvality života obyvateľov obce a rozvoja obce. Prispeje k tomu zlepšenie prístupu k internetu a zriadenie informačného nástroja v rámci mikroregiónu. Dôležitým opatrením tejto priority je podpora propagácie obce, najmä jej ponuky pre rozvoj podnikania a pre cestovný ruch.

Špecifický cieľ č. 2:

Zlepšiť kvalitu vidieckeho prostredia v obci

Charakteristika:

Obec má v súčasnosti problémy v oblasti technickej infraštruktúry, nie je dobudovaný vodovod ani kanalizácia, čo je jedným z obmedzujúcich limitov jej hospodárskeho rozvoja. Nie je dobudovaná ani infraštruktúra odpadového hospodárstva. Okrem absencie environmentálnej infraštruktúry je kvalita vidieckeho prostredia tejto obce znehodnocovaná aj negatívnym vplyvom dopravy po štátnej ceste I/50, ktorá prechádza obcou a je zdrojom hluku a rizikom dopravných kolízií. Ďalším problémom obce je nevyhovujúca úroveň sociálnej infraštruktúry. Cieľ sleduje odstrániť tieto disparity a zlepšením kvality sídelného prostredia vytvoriť podmienky pre skvalitnenie života obyvateľov tejto obce. Obec má predpoklady aj pre zapojenie sa do rozvoja rekreácie a cestovného ruchu plánovaného na južnom brehu Zemplínskej šíravy. Veľmi dôležitým faktorom pre vytváranie priaznivého imidžu obce je kvalita vzhľadu obce a jej verejných priestorov (miestne komunikácie, pešie priestranstvá, verejná zeleň, parkové úpravy, autobusové zastávky). Obnovou verejných priestorov obce sa dosiahne zvýšenie atraktívnosti obce pre jej obyvateľov a návštevníkov. K zlepšeniu kvality vidieckeho prostredia obce prispeje aj rozvoj bývania.

Priorita č. 2.1: **Dopravná a environmentálna infraštruktúra**

Charakteristika:

Priorita je zameraná na zlepšenie nadradenej dopravnej infraštruktúry, čím sa odstránia negatívne vplyvy z dopravy na obyvateľov obce. V opatrení tejto priority sa sleduje dobudovanie environmentálnej infraštruktúry, t.j. dobudovanie verejného vodovodu v rámci spoločnej koncepcie mikroregiónu Juh Šíravy, príprava a výstavba kanalizácie a zabezpečenie čistenia odpadových vôd. Dôraz sa dáva aj na

zlepšenie infraštruktúry odpadového hospodárstva.

Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry

Charakteristika:

Priorita je zameraná na zlepšenie štandardu budov a zariadení pre kultúru, dobudovanie športových plôch, zlepšenie podmienok poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb a na vytvorenie podmienok pre rekreáciu a cestovný ruch. Priorita je zameraná aj na rozvoj bývania a na skvalitnenie verejných priestorov obce, miestnych komunikácií, chodníkov, verejnej zelene a na úpravu autobusovej zástavky, čo prispeje k celkovému zlepšeniu vzhľadu obce.

Špecifický cieľ č. 3:

Zvýšiť úroveň zamestnatelnosti podporou podnikania a rozvojom poľnohospodárskej výroby

Charakteristika:

Cieľ je zameraný na zvýšenie zamestnanosti v obci vytvorením podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania a obnovou poľnohospodárskej výroby. Vybudovaním inkubátora a vzdelávacími aktivitami budú vytvorené podmienky začínajúcim podnikateľom a živnostníkom priestory a bude vytvorená zodpovedajúca infraštruktúra. Rozvoj podnikania je orientovaný najmä na výrobné a nevýrobné služby, služby v rámci cestovného ruchu a nezávadnú výrobu. Rozvojom poľnohospodárskej výroby a ekologickými opatreniami v krajine sa vytvoria podmienky pre zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva v tomto regióne.

Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania

Charakteristika:

Cieľom priority je vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikania zapojením sa do programov zameraných na pomoc nezamestnaným pri začínaní podnikania a podporovať podnikanie v oblasti výrobných a nevýrobných služieb, služieb pre rekreáciu a cestovný ruch a nezávadnej výroby. Zriadením podnikateľského inkubátora a zodpovedajúcej infraštruktúry sa vytvoria podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania.

Priorita č. 3.2: Rozvoj poľnohospodárstva a obnova vidieckej krajiny

Charakteristika:

Priorita sleduje rozvoj poľnohospodárskej výroby, predovšetkým modernizáciou budov, zariadení a technológií. S rozvojom poľnohospodárstva súvisí aj regenerácia krajiny a zvýšenie jej produkčného a ekologického potenciálu, čo sa dosiahne vypracovaním projektu pozemkových úprav, vrátane miestneho územného systému ekologickej stability a realizáciou navrhovaných zámerov na regeneráciu prírodného prostredia.

3.2 Opatrenia a aktivity

Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity

Opatrenie č. 1.1.1: Aktivizácia komunitného života a rozvoj kultúry a športu

Zameranie:

Komunitné programy zamerané na zvýšenie schopností nezamestnaných a iných marginalizovaných skupín obyvateľov zapojiť sa do pracovného trhu, organizovanie (v rámci obce alebo v spolupráci s mikroregiónom) vzdelávacích a osvetových aktivít pre dospelých v oblasti environmentálnej výchovy, podpora aktivít na zvyšovanie občianskej angažovanosti na veciach verejného záujmu, zavádzanie nových foriem zvyšovania informovanosti obyvateľov o verejnom živote v obci, organizovanie kultúrno-športových podujatí v obci a zapájanie sa do kultúrnych a spoločenských aktivít organizovaných v rámci mikroregiónu, resp. v širšom regióne. Opatrenie je pre komunitné programy podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. U neoprávnených aktivít je finančným zdrojom rozpočet obce, resp. mikroregiónu. Zdrojom finančnej pomoci pri vybraných aktivitách môžu byť zdroje podporných grantov príslušných nadácií a MVO. Aktivity zamerané na

environmentálnu výchovu môžu byť podporované zo zdrojov MŽP SR a aktivity v oblasti rozvoja kultúry zo zdrojov MK SR.

Disparity:

- slabo využívaný kultúrny dom
- chýbajú kultúrne aktivity
- slabá iniciatíva mladých
- nezáujem ľudí, mládež sa zdržuje v meste
- nezáujem spolupracovať so starostom a organizovať akcie
- nízka aktivita samosprávy
- slabé ekologické vedomie obyvateľov
- riziko vypaľovania lúčnych a pasienkových porastov

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• využitie komunitných programov pre prácu s marginalizovanými skupinami, vzdelávanie a výchovné aktivity • aktivity zamerané na podporu zamestnateľnosti občanov • organizovanie vzdelávacích a osvetových aktivít pre dospelých: - osвета a výchova obyvateľov v oblasti zvyšovania environmentálneho povedomia • aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti obyvateľov	obec v spolupráci s mikroregiónom, občianske združenia a vzdelávacie inštitúcie	SOP LZ: Priorita č. 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce Opatrenie č. 2.1: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením FSR – Výzva č. 1: Zvýšenie zamestnateľnosti skupín postihnutých a ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom partnerstiev sociálnej inklúzie podporné granty príslušných nadácií a MVO MŽP SR – rozpočet a programy
• organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí a zapájať sa do aktivít zameraných na prezentáciu obce(v rámci obce aj v spolupráci s mikroregiónom): - organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí (hľadať lídrov v obci) - organizovať športové aktivity - spolupracovať s mikroregiónom pri vyhlásení súťaže Dedina roka mikroregiónu alebo Zemplínskej šíravy, zapojiť sa do aktivít	obec v spolupráci s mikroregiónom, občianske združenia a spolky	MK SR - rozpočet a programy: - Podpora rozvoja a prezentácie súčasného umenia a kultúrnych aktivít POD

Opatrenie č. 1.1.2: **Zvyšovanie informovanosti využívaním informačných technológií**

Zameranie:

Zavedenie internetu do verejných zariadení obce, spolupráca pri vytvorení informačného systému v rámci mikroregiónu, aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti obyvateľov obce, preverenie možnosti zavedenia káblovej televízie. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov obce, resp. z rozpočtu mikroregiónu.

Disparity:

- chýba internet
- slabý signál mobilnej siete
- nedostatočné pokrytie TV signálom

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• zavádzanie internetu do verejných zariadení obce, zriadenie verejného prístupového bodu k internetu • spolupráca s mikroregiónom pri zriadení informačného nástroja pre potreby mikroregiónu cez internet • aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti obyvateľov: - zriadenie web stránky obce - podpora zavádzania internetu do domácností	obec v spolupráci s mikroregiónom	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.2: Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor
• zavedenie káblovej televízie (preveriť možnosť spolupráce s mestom Michalovce)	obec v spolupráci s mikroregiónom a v spolupráci s mestom Michalovce	-
• zlepšenie podmienok poskytovania telekomunikačných služieb (rokovanie s mobilnými operátormi) a pokrytia televíznym signálom	obec prostredníctvom príslušných prevádzkovateľov	-

Opatrenie č. 1.1.3: **Propagačné aktivity obce**

Zameranie:

Spolupráca s mikroregiónom pri propagácii podmienok cestovného ruchu v mikroregióne prostredníctvom Slovenskej agentúry pre cestovný ruch (SACR), vytváranie informačných materiálov, rozvíjanie propagácie a zapojenie sa do budovania informačnej siete propagácie cestovného ruchu na Zemplínskej šírave. Opatrenie je podporované EÚ prostredníctvom SACR. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obce alebo z podporných programov MK SR a MŽP SR.

Disparity:

- slabá propagácia rekreačných možností obce

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• spolupráca s mikroregiónom pri propagácii aktivít obce v rámci cestovného ruchu	obec v spolupráci s mikroregiónom prostredníctvom SACR (zapojenie sa do jej aktivít)	SOP PS: Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.3: Podpora propagácie cestovného ruchu a tvorba informačného systému
• vydať publikáciu o histórii obce- prieskum histórie obce v spádových matrikách (Ukrajina, MR) • zefektívnenie propagácie existujúcich možností pre podnikanie v obci	obec	MK SR - rozpočet a programy: - Podpora rozvoja a prezentácie súčasného umenia a kultúrnych aktivít POD

Opatrenie č. 1.1.4: **Zvyšovanie úrovne spolupráce**

Zameranie:

Zlepšenie spolupráce v rámci mikroregiónu Juh Šíravy, aktivity zamerané na inštitucionálne dobudovanie mikroregiónu, rozvoj spolupráce s ďalšími obcami. Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Bude financované zo zdrojov obce a mikroregiónu, resp. z rôznych podporných fondov MVO a nadácií.

Disparity:

- nedostatočná aktivita samosprávy

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• zlepšenie spolupráce na úrovni mikroregiónu: - spolupracovať pri inštitucionálnom dobudovaní mikroregiónu - spolupracovať pri príprave spoločných projektov • rozvoj partnerstva s ďalšími obcami, výmena kultúrnych podujatí	obec v spolupráci s mikroregiónom	podporné granty príslušných nadácií a MVO POD

Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra

Opatrenie č. 2.1.1: **Zlepšenie nadradenej dopravnej infraštruktúry**

Zameranie:

Spolupráca s mikroregiónom pri aktivitách podporujúcich zvýšenie bezpečnosti obyvateľov obcí Závadka, Lúčky a Zalužice realizáciou technických a prevádzkových opatrení na ceste I/50, ktorá prechádza týmito obcami. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Prijímateľom pomoci nie je obec ale Slovenská správa ciest (SSC). Mikroregión a dotknuté obce budú iniciovať podporné aktivity a spolupracovať pri realizácii opatrení.

Disparity:

- chýba diaľnica, riziko zvýšenia hlukovej záťaže nárastom tranzitnej nákladnej dopravy,
- nedostatočné opatrenia na ochranu obyvateľov obce pred dopravou (znížená bezpečnosť, hluk, zlý prístup)

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• spolupráca s mikroregiónom a dotknutými obcami pri presadzovaní skvalitnenia povrchu štátnej cesty I/50 (kvôli zníženiu vibrácií) v úseku Závadka, Lúčky a Zalužice, ktorá prechádza týmito obcami	obec v spolupráci s mikroregiónom prostredníctvom SSC	OPZI: Priorita č. 1: Dopravná infraštruktúra Opatrenie č. 1.2: Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry resp. Kohézny fond
• zvýšenie dopravnej bezpečnosti na štátnej ceste I/50 - rokovanie s dopravným inšpektorátom týkajúce sa bezpečnosti na ceste (zníženie povolenej rýchlosti, meranie rýchlosti, zabezpečiť dopravné značenie, signalizačné zariadenie na prechode pre chodcov)	obec v spolupráci s mikroregiónom, dotknutá inštitúcia	-

Opatrenie č. 2.1.2: **Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry**

Zameranie:

Dobudovanie siete verejného vodovodu, vybudovanie kanalizačnej siete (v súlade so spoločnou koncepciou v rámci mikroregiónu), nezávadné zneškodňovanie komunálnych odpadových vôd. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obce, resp. mikroregiónu.

Disparity:

- chýba ČOV a kanalizácia – ohrozenie kvality povrchových a podzemných vôd, nesprávne nakladanie s odpadovými vodami zo žúmp
- chýba vodovod

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• dobudovanie verejného vodovodu pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou • vybudovanie kanalizačnej sústavy verejnej kanalizácie a zabezpečenie čistenia odpadových vôd (dokončenie prípravy projektu a výber alternatív)	obec prostredníctvom VVS	OP ZI: Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd
• zapojenie sa do projektu mikroregiónu - vývoz odpadových vôd zo žúmp pri rodinných domoch v obciach mikroregiónu do doby realizácie kanalizačnej siete (ponuka vývozu žúmp v rámci zabezpečovania vývozu odpadových vôd z prevádzky Základnej školy v Zalužiciach)	obec v spolupráci s mikroregiónom	-

Opatrenie č. 2.1.3: **Zlepšenie podmienok v nakladaní s komunálnym odpadom**

Zameranie:

Zavedenie integrovaného systému separovaného zberu odpadov, budovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ.

Disparity:

- chýba separovaný zber, zlé nakladanie s odpadmi
- chýbajú zariadenia na zhodnocovanie odpadov
- nízke kapacitné možnosti zariadení na zhodnocovanie odpadov v blízkosti obce

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• zavedenie integrovaného systému separovaného zberu odpadov pre celý mikroregión - ponuka priestorov + plocha	obec v spolupráci s mikroregiónom	OP ZI: Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.3: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva

Priorita č. 2.2: **Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry**

Opatrenie č. 2.2.1: **Zlepšenie infraštruktúry kultúry a športu**

Zameranie:

Rekonštrukcia objektu kultúrneho domu, zriadenie viacúčelových kultúrno-spoločenských priestorov a klubových miestností, budovanie športových zariadení. Aktivity zamerané na rekonštrukciu kultúrnych zariadení sú podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Ostatné aktivity budú financované z rozpočtu obce. Vybrané aktivity (športoviská) môžu byť podporované z MŠ SR.

Disparity:

- chýbajú zariadenia pre klub mladých
- slabo využívaný kultúrny dom
- chýba futbalové ihrisko
- chýba športový priestor

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- rekonštrukcia objektu kultúrneho domu pre viacúčelové využitie: - hľadanie ďalších možností na využitie kultúrneho domu - zriadenie klubu mladých, s využitím skladových priestorov Jednoty	obec	OP ZI: Priorita č.3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č.3.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch Podopatrenie č.3.1.4: Budovanie a rozvoj kultúrnej infraštruktúry
realizácia futbalového ihriska a športového areálu (napr. na ploche za obecným úradom) - vypracovanie návrhu	obec	MŠ SR – rozpočet a program: Národný program rozvoja športu

Opatrenie č. 2.2.2: **Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych a zdravotníckych služieb**

Zameranie:

Poskytovanie služieb pre dôchodcov a spolupráca s mikroregiónom pri riešení zdravotníckych služieb, vytvorenie priestorových podmienok. Aktivity zamerané na zlepšenie zdravotníckych služieb sú podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Pre ostatné aktivity je finančným zdrojom rozpočet obce.

Disparity:

- nedostatok sociálnych služieb, nedostatočné služby pre dôchodcov, osamelých
- chýba lekár, nevyhovujúca zdravotnícka infraštruktúra

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- zavedenie poskytovania stravovacích služieb pre dôchodcov v priestoroch kultúrneho domu - zavedenie opatrovateľskej služby - riešenie zlepšenia dostupnosti lekárskej starostlivosti v partnerstve v rámci mikroregiónu (výstavba zdravotného strediska v Zalužiciach, občasné ambulancie v jednotlivých obciach)	obec v spolupráci s mikroregiónom	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch Podopatrenie č. 3.1.2: Budovanie a rozvoj zdravotníckej infraštruktúry

Opatrenie č. 2.2.3: **Budovanie infraštruktúry rekreácie a cestovného ruchu**

Zameranie:

Budovanie infraštruktúry súvisiacej s rozvojom cestovného ruchu. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obce.

Disparity:

- chýba cyklistický chodník

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• budovanie infraštruktúry rekreácie a cestovného ruchu: - spolupráca s mikroregiónom pri vybudovaní cyklotrasy v rámci mikroregiónu - okolo Zemplínskej šíravy s prepojením na Senné - dobudovanie rekreačného priestoru Kotanky	obec v spolupráci s mikroregiónom, obec	SOP PS: Priorita č.2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č.2.1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu

Opatrenie č. 2.2.4: **Zvýšenie kvality verejných priestorov obce**

Zameranie:

Komplexná úprava, obnova a rekonštrukcia verejných priestorov (miestne komunikácie, chodníky, verejné priestranstvá, verejná zeleň, autobusové zastávky). Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ.

Disparity:

- nedoriešený miestny komunikačný systém (chýbajú verejné parkoviská, chýbajú chodníky k domu smútku a k poľnohospodárskemu dvoru, čiastočne zničené chodníky na hornom konci, chýba účelová prístupová cesta za humnami - znehodnocuje sa úroda (pozemky potrebné pre účelovú komunikáciu vlastníka súkromníci)

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• úprava verejných priestorov, rekonštrukcia zelene • rekonštrukcia (výmena) autobusovej zastávky • zlepšenie stavu miestnych komunikácií: - rekonštrukcia cesty na cintorín - vybudovanie účelovej cesty za humnami - vybudovanie chodníkov (po dokončení vodovodu a kanalizácie) - vybudovanie parkoviska pri kostole (kúpa pozemku)	obec	OP ZI: Priorita č.3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č.3.4: Renovácia a rozvoj obcí POD

Opatrenie č. 2.2.5: **Podpora rozvoja bývania**

Zameranie:

Príprava územia pre výstavbu rodinných domov, príprava a realizácia potrebného technického vybavenia. Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Finančným zdrojom je rozpočet obce a u vybraných aktivít Štátny fond rozvoja bývania (ŠFRB).

Disparity:

- neobnovujú sa domy,
- slabá nová bytová výstavba
- prázdne domy
- obec nevlastní pozemky pre potreby nových rodinných domov

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• vytvorenie podmienok pre výstavbu rodinných domov: - ponuka stavebných pozemkov v zmysle ÚPN	obec	MVRR SR rozpočet a Štátny fond rozvoja bývania

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- príprava a realizácia technickej infraštruktúry- dopravné napojenie, napojenie na verejné siete energie, vodovodu a kanalizácie		

Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania

Opatrenie č. 3.1.1: **Podpora tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti**

Zameranie:

Zapojenie sa do programov zameraných na pomoc nezamestnaným pri začínaní podnikania. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov zainteresovaných podnikateľských subjektov a ich združení, príp. z rozpočtu obce.

Disparity:

- nezamestnanosť, málo pracovných príležitostí
- málo podnikateľov
- nevhodné prostredie, zlá politika štátu, dotácie, obec neposkytuje podporu (priestory)

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• zapojenie sa do programov zameraných na podporu podnikania nezamestnaných	obec, fyzické osoby prostredníctvom UPSVR	SOP LZ: Priorita č.1: Rozvoj aktívnej politiky trhu práce Opatrenie č.1.2: Uľahčenie vstupu a návratu uchádzačov o zamestnanie na trh práce s osobitným dôrazom na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom podpory tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti

Opatrenie č. 3.1.2: **Budovanie podnikateľskej infraštruktúry**

Zameranie:

Spolupráca s mikroregiónom pri zriadení podnikateľského inkubátora a zodpovedajúcej infraštruktúry (rekonštrukcia a výstavba budov, technická vybavenosť územia, technologické zariadenie budov), poradenské služby, motivačné stimuly podporujúce podnikanie. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ.

Disparity:

- nezamestnanosť, málo pracovných príležitostí
- málo podnikateľov
- nevhodné prostredie, zlá politika štátu, dotácie, obec neposkytuje podporu (priestory)

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• spolupráca s mikroregiónom pri zriadení podnikateľského inkubátora pre celý mikroregión	obec v spolupráci s mikroregiónom	SOP PS: Priorita č. 1:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
(ponuka priestorových možností – hospodársky dvor, pozemky v priemyselnej zóne, priestory kultúrneho domu) • podpora podnikania motivačnými opatreniami (napr. úľavy na daniach)		Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č. 1.2: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry

Opatrenie č. 3.1.3: **Podpora vzniku výrobných prevádzok a služieb**

Zameranie:

Ponuka priestorov pre podnikanie vo výrobných službách a ponuka a príprava (technická infraštruktúra) pozemkov vhodných pre prevádzky nezávadnej výroby, podpora zlepšenia nevýrobných služieb a obchodu. Aktivity zamerané na podporu podnikania vo výrobných službách a v nezávadnej výrobe sú podporované zo štrukturálnych fondov. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov zainteresovaných podnikateľských subjektov a ich združení, príp. z rozpočtu obce.

Disparity:

- nezamestnanosť, málo pracovných príležitostí
- málo podnikateľov
- nevhodné prostredie, zlá politika štátu, dotácie, obec neposkytuje podporu (priestory)
- nedostatok služieb
- chýba pošta
- chýba kaderník
- malý sortiment v obchode

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• podpora zriaďovania prevádzok nezávadnej výroby: - ponuka pozemkov v priemyselnej zóne – smerom na Sobrance, lokalita Mlynisko - ponuka pozemkov vo vlastníctve obce na menšie podnikateľské aktivity, prenájom priestorov - využitie voľných priestorov na poľnohospodárskom dvore • podpora rozvoja služieb a podnikania v službách: - vyžitie priestorov Obecného domu služieb na ďalšie prevádzky - podporovať využívanie neobývaných rodinných domov pre podnikanie v službách - zlepšenia poštových služieb - rokovanie so Slovenskou poštou o možnostiach (napr. zriadiť poštový automat ap.) - podpora zriadenia ďalšieho obchodu	podnikateľské subjekty a ich združenia, obec v spolupráci s podnikateľskými subjektmi	SOP PS: Priorita č.1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č.1.1: Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb

Opatrenie č. 3.1.4: **Rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu**

Zameranie:

Výstavba a rekonštrukcia objektov a zariadení pre účely rekreácie a cestovného ruchu. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ.

Disparity:

- nezamestnanosť, málo pracovných príležitostí

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- podpora vzniku služieb pre rekreáciu a cestovný ruch: - výstavba motorestu a služieb pre motoristov(na pozemkoch obce) - vyžívanie rodinných domov pre ponuku ubytovania a chalupy - poskytnutie priestorov v budove Obecného úradu pre zriadenie ubytovania	podnikateľské subjekty a ich združenia, obec v partnerstve s podnikateľským subjektom	SOP PS: Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.2: Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu

Priorita č. 3.2: Rozvoj poľnohospodárstva a obnova vidieckej krajiny

Opatrenie č. 3.2.1: Udržanie produktívnej poľnohospodárskej výroby

Zameranie:

Investície zamerané na zvýšenie produktivity poľnohospodárskej výroby, rekonštrukcia a modernizácia budov poľnohospodárskeho dvora, technické a technologické investície v poľnohospodárskej výrobe, opatrenia na stabilizáciu pôdneho fondu, zavádzanie ekologicky nezávadných technológií v poľnohospodárskej výrobe. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov.

Disparity:

- nefunguje poľnohospodárske družstvo
- málo využívané poľnohospodárske kapacity (napr. priestory)
- nerealizovanie opatrení v poľnohospodárskej výrobe zvyšuje riziko znečistenia vôd dusičnanmi

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- Investície zamerané na rozvoj produktívnej poľnohospodárskej výroby: - rekonštrukcia a modernizácia poľnohospodárskych objektov v poľnohospodárskom dvore - obnova a modernizácia strojového parku, technického a technologického vybavenia - technológie na bezpečné uskladnenie alebo spracovanie odpadovej vody a biologického odpadu z poľnohospodárskej výroby - stabilizácia poľnohospodárskeho pôdneho fondu - rozvoj chovu hovädzieho dobytku	poľnohospodárske podniky a fyzické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej výrobe	SOP PaRV: Priorita č. 1: Podpora produktívneho poľnohospodárstva Opatrenie č. 1.1: Investície do poľnohospodárskych podnikov

Opatrenie č. 3.2.2: Zvýšenie produkčného a ekologického potenciálu krajiny

Zameranie:

Vypracovanie projektu pozemkových úprav vrátane miestneho územného systému ekologickej stability, realizácia zámerov na regeneráciu krajiny a zvýšenia jej produkčnej schopnosti, hydroekologické opatrenia, zvýšenie ekologickej stability územia. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity môžu byť podporované zo zdrojov kompetentných inštitúcií rezortov MP SR a MŽP SR a ich programov.

Disparity:

- nedostatok medzí, lúk, stromov, prirodzených tokov, odpady v krajine
- ohrozenie prvkov ÚSES nevhodným obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy
- riziko odlesnenia posledných zvyškov zalesnených plôch
- nedostatočná výsadba ochrannej zelene
- krajinný ráz obce narušený veľkopriestorovými dominantami objektov hospodárskeho dvora
- vyschnutý potok Myslina
- zarastené a nefunkčné kanály
- znečisťovanie Zemplínskej šíravy

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
• vypracovanie projektu pozemkových úprav vrátane miestneho územného systému ekologickej stability, dotvorenie regionálneho územného systému ekologickej stability a návrh prvkov miestneho územného systému ekologickej stability, • realizácia plánovaných zámerov v oblasti zvýšenia ekologickej stability územia: - podpora vytvárania medzí, lúk, lesíkov - obnovenie funkcie existujúceho biokoridoru - realizácia ochrannej zelene v okolí hospodárskeho dvora - v území s vysokým stupňom zornenia vytvárať podmienky pre rozčlenenie veľkých orných plôch výsadbou zelene v remízkach a okolo poľných ciest, potokov a vodných kanálov, - zalesnenie málo úrodných poľnohospodárskych plôch, - protierózne úpravy v atakovaných priestoroch - hľadanie riešenia opätovného zavodnenie potoka Myslina/Starého Porubského potoka - obnova funkcie kanálov	KPÚ, SVP, Hydromeliorácie	SOP PaRV: Priorita č. 2: Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka Opatrenie č. 2.3: Podpora prispôsobenia a rozvoja vidieckych oblastí Podopatrenie č. 2.3.1: Pozemkové úpravy MŽP SR – rozpočet a programy: - Environmentálny fond - POD

3.3 Opis rozvojovej stratégie

3.3.1 Programová štruktúra

Obec Závadka je členom Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu Juh Šíravy. Stratégia rozvoja obce Závadka je postavená tak, aby obec bola zapojená do rozvojových zámerov tohto mikroregiónu ale zároveň, aby odrážala potreby rozvoja samotnej obce a jej obyvateľov. V stratégii rozvoja mikroregiónu Juh šíravy je najdôležitejším rozvojovým cieľom rozvoj cestovného ruchu na južnom brehu Zemplínskej šíravy. Obec Závadka nemá oproti ostatným obciam tohto mikroregiónu výrazné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu, jej rozvojový potenciál je predovšetkým v oblasti podnikania a poľnohospodárskej výroby. Môže však ponúknuť niektoré doplnkové aktivity a služby, napr. ubytovanie a služby pre motoristov a zapojiť sa do vybudovania cyklickej trasy, ktorá prepojí severnú a južnú časť rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy.

Hospodársku aktivitu plánuje obec posilniť vytvorením podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania, najmä v oblasti výrobných a nevýrobných služieb a nezávadnej výroby. Pre rozvoj podnikania v službách má vytvorenú priestorovú ponuku v rámci nevyužitých priestorov v objekte Obecného domu služieb a kultúrneho domu a pre nezávadnú výrobu sú voľné plochy v rámci priemyselnej zóny navrhovanej v územnom pláne obce a v rámci areálu poľnohospodárskeho dvora. V hospodárskej štruktúre obce má významné postavenie poľnohospodárska výroba. V stratégii rozvoja obce sa plánuje modernizácia poľnohospodárskej výroby, a to najmä modernizácia budov, zariadení a technológií. S rozvojom poľnohospodárstva súvisí aj

regenerácia krajiny a zvýšenie jej produkčného a ekologického potenciálu, čo sa plánuje dosiahnuť vypracovaním projektu pozemkových úprav, vrátane miestneho územného systému ekologickej stability a realizáciou navrhovaných zámerov regenerácie prírodného prostredia.

Obec nemá dobudovanú technickú infraštruktúru. V rámci environmentálnej infraštruktúry je potrebné dobudovať verejný vodovod, vybudovať kanalizáciu a zabezpečiť čistenie odpadových vôd. Rovnako nie je dobudovaný systém separácie odpadov. Obec Závadka pri riešení týchto svojich slabých stránok bude spolupracovať s ostatnými obcami mikroregiónu Juh Šíravy.

V sociálnej infraštruktúre je potrebné zvýšiť využiteľnosť priestorov kultúrneho domu a jeho rekonštrukciou vytvoriť podmienky pre viacúčelové využitie. Je potrebné dobudovať aj športové plochy. Plánuje sa tiež vytvorenie podmienok pre zlepšenie zdravotníckych služieb a služieb pre dôchodcov. Aj keď obec má zachovaný pôvodný vidiecky charakter zástavby a vnútorných priestorov obce, je potrebné zlepšiť kvalitu a estetickú úroveň verejných priestorov obce.

V oblasti ľudských zdrojov sa disparity prejavujú najmä vysokou mierou nezamestnanosti. Preto sa v stratégii rozvoja obce dáva dôraz na podporu a organizovanie aktivít zameraných na zvyšovanie schopnosti nezamestnaných obyvateľov reagovať na zmenené ekonomické podmienky života a prispôbiť sa trhu práce, príp. pustiť sa do podnikania. Pre rozvoj komunity obce bude dôležité rozvíjanie kultúrnych a športových aktivít a intenzívnejšie zapájanie sa do spolupráce v rámci mikroregiónu Juh Šíravy, príp. do spolupráce s ostatnými obcami v rámci celého rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy.

Stratégia rozvoja obce je vypracovaná na obdobie nasledujúcich 7-mich rokov (2005 - 2011) a zameriava sa na využitie rozvojového potenciálu obce a na riešenie rozhodujúcich disparít vo vyššie uvedených oblastiach. Obec má rozpracovaný územný plán, ktorý sa spracováva ako súčasť spoločného územného plánu obcí mikroregiónu Juh Šíravy. Územný plán navrhuje funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia obce a navrhuje rozvoj územia obce na obdobie cca 15 až 20 rokov. Tento koncepčný dokument bol základným východiskovým dokumentom pre tvorbu stratégie rozvoja obce a vypracovanie programovej štruktúry PHSR obce.

Na základe výstupov auditu územia a výsledkov SWOT analýzy obce boli určené kritické oblasti a k nim priradené tri špecifické ciele, ktoré sú zamerané na riešenie najzávažnejších disparít a využitie faktorov rozvoja. V zmysle určeného programového prístupu sú pre jednotlivé ciele stanovené priority, ktoré obsahujú súbor opatrení zameraných na riešenie identifikovaných disparít. Z dôvodu zosúladenia dokumentu s národnými programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja je štruktúra stratégie rozvoja obce postavená tak, aby bola dodržaná vnútorná aj vonkajšia koherencia opatrení medzi opatreniami PHSR obce a opatreniami príslušných národných a regionálnych programových dokumentov.

V zmysle tohto programového prístupu je štruktúra cieľov, priorít a opatrení nasledovná:

Globálny cieľ:

Vytvoriť podmienky pre zvýšenie úrovne lokálnej ekonomiky obce a zlepšiť kvalitu sídelného a krajinného prostredia

Špecifický cieľ č. 1:

Zvýšiť úroveň kvality komunitného života, podporovať vzdelávacie aktivity smerujúce k zvýšeniu zamestnateľnosti obyvateľov obce a ďalej rozvíjať spoluprácu na úrovni samospráv obcí

Priorita č. 1.1: **Rozvoj komunity**

Opatrenie č. 1.1.1: **Aktivizácia komunitného života a rozvoj kultúry a športu**

Opatrenie č. 1.1.2: **Zvyšovanie informovanosti využívaním informačných technológií**

Opatrenie č. 1.1.3: **Propagačné aktivity obce**

Opatrenie č. 1.1.4: **Zvyšovanie úrovne spolupráce**

Špecifický cieľ č. 2:

Zlepšiť kvalitu vidieckeho prostredia v obci

Priorita č. 2.1: **Dopravná a environmentálna infraštruktúra**

Opatrenie č. 2.1.1: **Zlepšenie nadradenej dopravnej infraštruktúry**

Opatrenie č. 2.1.2: **Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry**

Opatrenie č. 2.1.3: **Zlepšenie podmienok v nakladaní s komunálnym odpadom**

Priorita č. 2.2: **Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry**

Opatrenie č. 2.2.1: **Zlepšenie infraštruktúry kultúry a športu**

Opatrenie č. 2.2.2: **Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych a zdravotníckych služieb**

Opatrenie č. 2.2.3: **Budovanie infraštruktúry rekreácie a cestovného ruchu**

Opatrenie č. 2.2.4: **Zvýšenie kvality verejných priestorov obce**

Opatrenie č. 2.2.5: **Podpora rozvoja bývania**

Špecifický cieľ č. 3:

Zvýšiť úroveň zamestnatelnosti podporou podnikania a rozvojom poľnohospodárskej výroby

Priorita č. 3.1: **Rozvoj podnikania**

Opatrenie č. 3.1.1: **Podpora tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti**

Opatrenie č. 3.1.2: **Budovanie podnikateľskej infraštruktúry**

Opatrenie č. 3.1.3: **Podpora vzniku výrobných prevádzok a služieb**

Opatrenie č. 3.1.4: **Rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu**

Priorita č. 3.2: **Rozvoj poľnohospodárstva a obnova vidieckej krajiny**

Opatrenie č. 3.2.1: **Udržanie produktívnej poľnohospodárskej výroby**

Opatrenie č. 3.2.2: **Zvýšenie produkčného a ekologického potenciálu krajiny**

Programová štruktúra PHSR obce je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad medzi týmto programovým dokumentom a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni. Ciele, priority a opatrenia PHSR obce Závadka sú kompatibilné s cieľmi, prioritami a opatreniami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK) a s cieľmi národných programových dokumentov:

Národný rozvojový plán (NRP)

Operačný program Základná infraštruktúra (OP ZI)

Sektorový operačný program Priemysel a služby (SOP PS)

Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (SOP PaRV)

Sektorový operačný program Ľudské zdroje (SOP LZ) , vrátane Fondu sociálneho rozvoja (FSR)

Previazanosť cieľov a opatrení medzi programovou štruktúrou PHSR obce a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni je uvedená v nasledovnom prehľade. Previazanosť s PHSR KSK je zdokumentovaná iba na úrovni cieľov.

a) Previazanosť na úrovni globálneho cieľa:

Globálny cieľ PHSR obce Závadka: Vytvoriť podmienky pre zvýšenie úrovne lokálnej ekonomiky obce a zlepšiť kvalitu sídelného a krajinného prostredia

je v súlade s:

- **prioritami Národného rozvojového plánu**

Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyselnej výroby a služieb a rozvoj domáceho rastového potenciálu

Priorita č. 2: Rast zamestnanosti založený na kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sile v podmienkach zvyšovania efektívnosti trhu práce

Priorita č. 3: Multifunkčné poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Priorita č. 4: Rozvoj infraštruktúry podporujúcej vyvážený regionálny rozvoj

- **cieľmi Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja**

Globálny cieľ č. 1: Znižovanie zaťaženia životného prostredia

Globálny cieľ č. 3: Významné zvýšenie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov, dôraz na znižovanie nezamestnanosti

Globálny cieľ č. 4: Dobudovanie infraštruktúry

Globálny cieľ č. 5: Posilňovanie sociálneho kapitálu a inštitucionálnej spolupráce

Globálny cieľ č. 6: Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka

b) Previazanosť na úrovni špecifických cieľov a priorít:

Vonkajšia koherencia cieľov PHSR obce:

Ciele PHSR obce	Ciele programových dokumentov na národnej úrovni
Špecifický cieľ č. 1: Zvýšiť úroveň kvality komunitného života, podporovať vzdelávacie aktivity smerujúce k zvýšeniu zamestnateľnosti obyvateľov obce a ďalej rozvíjať spoluprácu na úrovni samospráv obcí	<u>SOP I'Z:</u> Priorita č. 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce <u>OP ZI:</u> Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra <u>SOP PS:</u> Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu <u>PHSR KSK:</u> Špecifický cieľ č. 4.2: Rozvoj informačno-komunikačných technológií a masového využitia internetu Špecifický cieľ č. 5.1: Rozvoj sociálnej oblasti a podpora marginalizovaných skupín Špecifický cieľ č. 5.3: Uchovanie, posilnenie identity a zveľadenie a sprístupnenie kultúrohistorického dedičstva rôznych národností, cirkví a kultúr Špecifický cieľ č. 3.3: Rozvoj cestovného ruchu
Špecifický cieľ č. 2: Zlepšiť kvalitu vidieckeho prostredia v obci	<u>OPZI:</u> Priorita č. 1: Dopravná infraštruktúra Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra <u>SOP PS:</u> Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu <u>PHSR KSK:</u>

Ciele PHSR obce	Ciele programových dokumentov na národnej úrovni
	Špecifický cieľ č. 1.2: Minimalizácia tvorby odpadov, materiálové a energetické zhodnocovanie odpadov Špecifický cieľ č. 4.3: Rozvoj technickej infraštruktúry regiónu Špecifický cieľ č. 5.1: Rozvoj sociálnej oblasti a podpora marginalizovaných skupín Špecifický cieľ č. 5.3: Uchovanie, posilnenie identity a zveľadenie a sprístupnenie kultúromohistorického dedičstva rôznych národností, cirkví a kultúr
Špecifický cieľ č. 3: Zvýšiť úroveň zamestnateľnosti podporou podnikania a rozvojom poľnohospodárskej výroby	<u>SOP I'Z:</u> Priorita č. 1: Rozvoj aktívnej politiky trhu práce <u>SOP PS:</u> Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu <u>SOP PaRV:</u> Priorita č. 1 : Podpora produktívneho poľnohospodárstva Priorita č. 2: Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka <u>PHSR KSK:</u> Špecifický cieľ č. 1.3: Zachovanie osobitne chránených častí prírody, obnova území s narušeným životným prostredím, sanácia prostredia Špecifický cieľ č. 3.1: Zlepšenie podnikateľského prostredia Špecifický cieľ č. 3.2: Podpora konkurencieschopnosti produkcie malých a stredných podnikateľov, zvyšovanie exportu Špecifický cieľ č. 3.3: Rozvoj cestovného ruchu Špecifický cieľ č. 6.1: Rozvoj vidieka a uchovanie jeho tradícií Špecifický cieľ č. 6.2: Zlepšenie poľnohospodárskeho výrobného sektoru vrátane potravinárskeho priemyslu

c) Previazanosť na úrovni opatrení:

Vonkajšia koherencia opatrení PHSR obce

Opatrenia PHSR obce	Opatrenia programových dokumentov na národnej úrovni
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.1: <i>Aktivizácia komunitného života a rozvoj kultúry a športu</i>	<u>SOP I'Z:</u> Priorita č. 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovností príležitostí na trhu práce Opatrenie č. 2.1: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením FSR – Výzva č. 1: Zvýšenie zamestnateľnosti skupín postihnutých a ohrozených

Opatrenia PHSR obce	Opatrenia programových dokumentov na národnej úrovni
	sociálnym vylúčením prostredníctvom partnerstiev sociálnej inklúzie
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.2: <i>Zvyšovanie informovanosti využívaním informačných technológií</i>	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.2: Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.3: <i>Propagačné aktivity obce</i>	SOP PS: Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.3: Podpora propagácie cestovného ruchu a tvorba informačného systému
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.4: <i>Zvyšovanie úrovne spolupráce</i>	Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ
Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1.1: <i>Zlepšenie nadradenej dopravnej infraštruktúry</i>	OPZI: Priorita č. 1: Dopravná infraštruktúra Opatrenie č. 1.2: Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry
Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1.2: <i>Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry</i>	OP ZI: Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd
Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1.3: <i>Zlepšenie podmienok v nakladaní s komunálnym odpadom</i>	OP ZI: Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.3: Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.1: <i>Zlepšenie infraštruktúry kultúry a športu</i>	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch Podopatrenie č. 3.1.4: Budovanie a rozvoj kultúrnej infraštruktúry
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.2: <i>Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych a zdravotníckych služieb</i>	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch Podopatrenie č. 3.1.2: Budovanie a rozvoj zdravotníckej infraštruktúry
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.3: <i>Budovanie infraštruktúry rekreácie a cestovného ruchu</i>	SOP PS: Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.4: <i>Zvýšenie kvality verejných priestorov obce</i>	OP ZI: Priorita č. 3: Lokálna infraštruktúra Opatrenie č. 3.4: Renovácia a rozvoj obcí

Opatrenia PHSR obce	Opatrenia programových dokumentov na národnej úrovni
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.5: <i>Podpora rozvoja bývania</i>	Opatrenie nie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.1: <i>Podpora tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti</i>	<u>SOP LZ:</u> Priorita č. 1: Rozvoj aktívnej politiky trhu práce Opatrenie č. 1.2: Uľahčenie vstupu a návratu uchádzačov o zamestnanie na trh práce s osobitným dôrazom na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom podpory tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.2: <i>Budovanie podnikateľskej infraštruktúry</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č. 1.2: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.3: <i>Podpora vzniku výrobných prevádzok a služieb</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 1: Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu Opatrenie č. 1.1: Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.4: <i>Rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu</i>	<u>SOP PS:</u> Priorita č. 2: Rozvoj cestovného ruchu Opatrenie č. 2.2: Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu
Priorita č. 3.2: Rozvoj poľnohospodárstva a obnova vidieckej krajiny Opatrenie č. 3.2.1: <i>Udržanie produktívnej poľnohospodárskej výroby</i>	<u>SOP PaRV:</u> Priorita č. 1: Podpora produktívneho poľnohospodárstva Opatrenie č. 1.1: Investície do poľnohospodárskych podnikov
Priorita č. 3.2: Rozvoj poľnohospodárstva a obnova vidieckej krajiny Opatrenie č. 3.2.2: <i>Zvýšenie produkčného a ekologického potenciálu krajiny</i>	<u>SOP PaRV:</u> Priorita č. 2: Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka Opatrenie č. 2.3: Podpora prispôbenia a rozvoja vidieckych oblastí Podopatrenie č. 2.3.1: Pozemkové úpravy

3.3.2 Merateľné ukazovatele

Definovanie merateľných ukazovateľov súvisí so zameraním rozvojovej stratégie. V tomto zmysle je programová štruktúra, čiže ciele, priority, opatrenia a aktivity výsledkom predchádzajúcich postupov pri tvorbe dokumentu PHSR obce.

Merateľné ukazovatele sú priradené k jednotlivým opatreniam podľa charakteru ich vecných špecifik. Stratégia dokumentu PHSR obce vychádza zo strategických prístupov predstaviteľov obce a udáva spôsob realizácie cieľov. Takto definované merateľné ukazovatele budú jedným zo základných nástrojov monitorovania realizácie PHSR obce.

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.1:	- akčný plán rozvoja kultúry, športu a komunitného života - počet školení, seminárov a programov na podporu zamestnatelnosti

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
Aktivizácia komunitného života a rozvoj kultúry a športu	- počet informačných dní - počet účastníkov uvedených akcií - počet realizovaných kultúrno-spoločenských podujatí - počet prezentačných podujatí - počet realizovaných športových podujatí - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.2: Zvyšovanie informovanosti využívaním informačných technológií	- akčný plán realizácie koncepcie informovanosti a informatizácie - zriadená a funkčná internetová stránka - počet domových a bytových prípojk na internet - štúdia uskutočniteľnosti zavedenia káblovej televízie do domácností - počet domových a bytových prípojk na káblovú televíziu - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.3: Propagačné aktivity obce	- marketingový plán rozvoja cestovného ruchu - počet výtlačkov publikácie o histórii obce - počet podaných žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie
Priorita č. 1.1: Rozvoj komunity Opatrenie č. 1.1.4: Zvyšovanie úrovne spolupráce	- dobudované inštitucionálne zázemie mikroregiónu - počet rokovaní s cieľom rozvoja partnerstva s obcami v SR aj zahraničí - počet projektov podaných na báze definovaného partnerstva - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1.1: Zlepšenie nadradenej dopravnej infraštruktúry	- skvalitnenie povrchu a eliminovanie vibrácií štátnej cesty I/50 - program zvýšenia dopravnej bezpečnosti na štátnej ceste I/50 so zameraním na zníženie povolenej rýchlosti, meranie rýchlosti, osadenie chýbajúceho dopravného značenia - zápisnica o prerokovaní s dopravným inšpektorátom - štúdia uskutočniteľnosti na zavedenie prímestskej - dopravy
Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1.2: Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry	- štúdia uskutočniteľnosti vybudovania kanalizácie a ČOV - počet bkm verejného vodovodu - počet bkm verejnej kanalizácie - počet napojených domových a bytových jednotiek na uvedenú infraštruktúru - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1.3: Zlepšenie podmienok v nakladaní s komunálnym odpadom	- integrovaný systém separovaného zberu odpadov mikroregiónu - likvidácia divokých skládok odpadov - koncepcia environmentálnej výchovy pre obyvateľov obce - počet zrealizovaných výchovných programov a iných aktivít - počet účastníkov výchovných programov a akcií - objem vynaložených finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.1: Zlepšenie infraštruktúry kultúry a športu	- technická dokumentácia na rekonštrukciu objektu kultúrneho domu - štúdia uskutočniteľnosti na zriadenie klubu mladých - technická dokumentácia na výstavbu viacúčelového ihriska - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - technická dokumentácia futbalového ihriska a športového areálu
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry	- štúdia uskutočniteľnosti poskytovania sociálnych a opatrovateľských služieb pre dôchodcov

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
Opatrenie č. 2.2.2: <i>Zlepšenie podmienok poskytovanie sociálnych a zdravotníckych služieb</i>	- štúdia uskutočniteľnosti poskytovania zdravotníckych služieb v mikroregióne - technická dokumentácia na úpravu miestnosti pre zdravotnú ambulanciu - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.3: <i>Budovanie infraštruktúry rekreácie a cestovného ruchu</i>	- koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu - štúdia uskutočniteľnosti rozvoja rekreácie a cestovného ruchu - počet bm cyklotrasy - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov - počet podaných prihlášok na poskytnutie finančnej podpory z fondov EÚ
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.4: <i>Zvýšenie kvality verejných priestorov obce</i>	- projekt komplexnej úpravy verejných priestorov - projekt rekonštrukcie miestnych komunikácií - počet podaných prihlášok na poskytnutie finančnej podpory z fondov EÚ na investičné projekty Renovácie a rozvoja obcí - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 2.2: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry Opatrenie č. 2.2.5: <i>Podpora rozvoja bývania</i>	- technická dokumentácia realizácie infraštruktúry na podporu rozvoja bývania - počet nových rodinných domov - finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.1: <i>Podpora tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti</i>	- koncepcia podnikateľského vzdelávania - počet vzdelávacích kurzov, seminárov a školení - počet účastníkov - počet umiestnených z radov nezamestnaných - počet žiadostí o poskytnutie finančného príspevku z fondov Európskej únie
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.2: <i>Budovanie podnikateľskej infraštruktúry</i>	- štúdia uskutočniteľnosti na zriadenie podnikateľského inkubátora s mikroregionálnou pôsobnosťou - marketingový plán na propagáciu a podporu malého a stredného podnikania v obci, s eventuálnou možnosťou rozšírenia na mikroregión - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.3: <i>Podpora vzniku výrobných prevádzok a služieb</i>	- počet zriadených prevádzok nezávadnej výroby - štúdia uskutočniteľnosti zriadenia priemyselnej zóny - štúdia uskutočniteľnosti využitia objektov a priestorov poľnohospodárskeho dvora
Priorita č. 3.1: Rozvoj podnikania Opatrenie č. 3.1.4: <i>Rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu</i>	- štúdia uskutočniteľnosti výstavby motorestu - počet ubytovaných návštevníkov na súkromí - štúdia uskutočniteľnosti zmeny funkcie neobývaných rodinných domov a chalúp na účely rozvoja cestovného ruchu - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov
Priorita č. 3.2: Rozvoj poľnohospodárstva a obnova vidieckej krajiny Opatrenie č. 3.2.1: <i>Udržanie produktívnej poľnohospodárskej výroby</i>	- objem finančných prostriedkov vynaložených na obnovu a modernizáciu strojového parku, technického a technologického vybavenia - objem finančných prostriedkov vynaložených na zakúpenie technológií na bezpečné uskladnenie a spracovanie odpadov vody a biologického odpadu z poľnohospodárskej výroby - počet zakúpených zariadení strojového parku, technického a technologického vybavenia - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
Priorita č. 3.2: Rozvoj poľnohospodárstva a obnova vidieckej krajiny Opatrenie č. 3.2.2: <i>Zvýšenie produkčného a ekologického potenciálu krajiny</i>	- projekt pozemkových úprav - revízia regionálneho územného systému ekologickej stability - prvky miestneho územného systému ekologickej stability - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu uvedených zámerov

4 FINANČNÝ PLÁN

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je koncipovaný s výhľadom na obdobie nasledujúcich 7-mich rokov. Jeho realizácia je podmienená disponibilnosťou finančných zdrojov. Ide teda o schopnosť obce získať dostatočné zdroje potrebné na financovanie aktivít, ktoré sú pre rozvoj obce v navrhnutom plánovacom období rozhodujúce. Okrem zdrojov vlastného rozpočtu obce môžu sa využiť aj zdroje zo štátneho rozpočtu, rezortných programov a štátnych fondov. Rozpočet Košického samosprávneho kraja môže byť jedným z ďalších finančných zdrojov pre zabezpečenie realizácie PHSR obce. Vybrané aktivity môžu byť finančne dotované aj zo zdrojov podporných grantov príslušných nadácií a MVO. Nezanedbateľné finančné zdroje predstavujú aj prostriedky zainteresovaných fyzických osôb, právnických osôb a združení a tiež úvery bankového sektoru. Vzhľadom na súčasný stav v tvorbe príjmov rozpočtu obce možno očakávať, že v najbližšom období budú rozhodujúcim finančným zdrojom pre realizáciu oprávnených aktivít PHSR obce štrukturálne fondy EÚ.

Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a opatrenie na každý rok finančný prídely. Ide o finančný prídely plánovaný ako príspevok z každého fondu a podľa potreby aj z iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. Finančný náklad pre aktivity, ktorých príprava je zatiaľ málo rozpracovaná, je predbežný a rozdelenie financií podľa zdrojov a rokov je orientačné. Až pri tvorbe rozpočtu obce na príslušný rok sa budú pravidelne vyčleňovať disponibilné finančné zdroje pre realizáciu PHSR na základe pripravovaných konkrétnych projektov a v závislosti od ich schválenia bude tento ročný finančný plán aktualizovaný.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti je čerpanie finančných zdrojov na podporu regionálneho rozvoja zo štrukturálnych fondov EÚ ohraničené skráteným programovacím obdobím na roky 2004 - 2006, do finančného plánu PHSR obce sú zaradené iba tie aktuálne aktivity, ktoré obec plánuje realizovať v rokoch 2005 a 2006. V tomto skrátenom programovacom období pre roky 2004 - 2006 prevažne platí, že zdroje EÚ predstavujú 75 % a verejné zdroje 25 %, pričom spolufinancovanie obce je 5 %. Pre projekty podnikateľských subjektov môže byť spolufinancovanie zvýšené až na 50 %.

V roku 2006, kedy možno očakávať, že budú už prijaté národné programovacie dokumenty na nasledujúce programovacie obdobie 2007 - 2013, bude PHSR obce aktualizovaný, vrátane dopracovania finančného plánu.

Plánované aktivity (projekty) na obdobie rokov 2005 a 2006:

Rok	PHSR obce		Finančný náklad v mil. Sk	Finančné zdroje EÚ	Iný finančný zdroj
	Priority a opatrenia	Aktivity/projekty			
2005	Priorita č. 2.1: Dopravná a environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1.2: Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry	1/05. 1) Výstavba vodovodu v rámci projektu Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Juhovýchodného Zemplína (v realizácii – 07.2005 ukončenie časti projektu v rámci mikroregiónu Juh Šíravy, 01.2007 ukončenie celého projektu)	54,30	OP ZI: Priorita č. 2: Environmentálna infraštruktúra Opatrenie č. 2.1 resp. predvstupový program ISPA	VVS, a.s. Košice

1) Spoločný projekt pre obce mikroregiónu Juh Šíravy a obce Juhovýchodného Zemplína

Finančná tabuľka PHSR obce podľa priorít a opatrení na roky 2005 -2008 /v mil. Sk/

Priorita/ Opatrenie	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkr. zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionál. zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Rok 2005									
Priorita č. 2.1 Opatrenie č. 2.1.2 aktivita č. 1/05	54,30 ^{*)}	54,30	38	16,30	13,60	2,70	-	-	-
Spolu									
Rok 2006									
Spolu									

*) Finančný náklad pre všetky zainteresované obce

5 ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

V zmysle zákona č. 503/2001Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a zákona č. 351/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon, obec má zabezpečiť realizáciu PHSR obce a pravidelne vyhodnocovať jeho plnenie. Pre zabezpečenie realizácie PHSR obce je potrebné zostaviť systém inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia a vytvoriť potrebné mechanizmy spolupráce a tvorby partnerstva, ktorými sa dosiahne efektívnosť procesu prípravy projektov na realizáciu opatrení PHSR obce. Dosiahnuté výsledky musia byť vyhodnocované prostredníctvom pravidelného monitorovania. Na základe získaných poznatkov sa bude rozhodovať o aktualizácii PHSR obce.

5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

- **Orgány**

Orgány obce, v zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, čiže obecné zastupiteľstvo a starosta obce, sú zodpovedné za systém riadenia plnenia opatrení PHSR obce. Zabezpečujú činnosti, ktoré sú potrebné na zabezpečenie efektívnosti a účinnosti stanovených opatrení a ich optimálnu implementáciu a sú adresne a osobne zapojené do rozvoja obce a tak i do plnenia opatrení na realizáciu PHSR obce.

- **Zamestnanci**

Zamestnanci Obecného úradu sú zainteresovaní na plnení PHSR obce a opatrení na jeho realizáciu. Pracovníci kompetentní za jednotlivé úseky úloh samosprávy obce budú zodpovední aj za relevantné úlohy vyplývajúce z PHSR obce. Pracovník zodpovedný za ekonomickú a finančnú agendu sleduje finančné plnenie PHSR a jeho opatrení.

Asistent starostu obce bude sledovať, iniciatívne dávať návrhy a plniť súvisiace úlohy administratívneho charakteru pri realizácii PHSR obce, ako aj prípravy projektov navrhnutých v opatreniach PHSR a takisto aj ich realizácie.

Pracovník plniaci funkciu kontrolóra bude plniť pri realizácii PHSR činnosti, relevantné svojim povinnostiam a právam vyplývajúcim zo svojej funkcie v samospráve obce.

Kompetentní pracovníci budú, v rámci svojich stanovených kompetencií a práv na pravidelných mesačných poradách sledovať stav plnenia opatrení PHSR a budú prijímať v prípade disproporcií nevyhnutné krátkodobé operatívne opatrenia.

- **Programový dokument**

Orgány obce (starosta a Obecné zastupiteľstvo) implementujú strednodobú stratégiu rozvoja obce prostredníctvom dokumentu PHSR obce Závadka. Programový dokument sa týka všetkých aktérov a podporujú ho súvisiace zmysluplné projekty.

Programový dokument PHSR bol pripravený prostredníctvom procesov interaktívneho strategického plánovania. Stratégia definovaná v PHSR obce je založená na súčasných a budúcich potrebách a očakávaniach zainteresovaných strán, vychádza z kľúčových disparít a stavia na faktoroch, ktoré ich odstraňujú alebo zmierňujú. Jej aktuálnosť sa bude opierať o informácie, získané z monitorovania a hodnotenia a získané poznatky sa budú pravidelne vyhodnocovať a podľa potreby budú prijímané operatívne opatrenia na optimálne napĺňanie cieľov stanovených v dokumente.

- **Finančné zdroje a partneri**

Obecné zastupiteľstvo dohliada na spoluprácu obce a obecného úradu s externými partnermi pri plnení PHSR obce. Pri plnení opatrení PHSR budú využívané verejné finančné zdroje. Na realizáciu jednotlivých opatrení PHSR bude obec žiadať spolufinancovanie zo štrukturálnych fondov EÚ prostredníctvom podávania žiadostí o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ.

V rozpočte obce na príslušný rok budú vytvorené vlastné finančné prostriedky obce na realizáciu týchto projektov podľa výšky potrebných vlastných zdrojov žiadateľa tak, aby to zodpovedalo požiadavkám stanoveným v príslušných programových výzvach.

Obecné zastupiteľstvo a starosta obce, ako orgány obce, budú riadiť partnerstvá a finančné toky v zmysle relevantných a platných predpisov, zákonov a nariadení.

- **Opatrenia na realizáciu programu**

Orgány obce budú navrhovať, riadiť a zlepšovať svoje procesy tak, aby podporili plnenie opatrení na realizáciu PHSR obce. Obecné zastupiteľstvo bude pravidelne monitorovať a vyhodnocovať stav plnenia opatrení PHSR obce a bude využívať dostupné nástroje, aby sa dosiahol uspokojivý priebeh plnenia PHSR a aby sa zvyšovala efektívnosť a účinnosť realizovaných projektov.

Opatrenia, ktoré boli v programovom dokumente stanovené s cieľom zabezpečenia hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sú charakteru strednodobého až dlhodobého a naznačujú aj ďalšie dlhodobé ciele. Sú konkretizované tak, že zodpovedajú požiadavkám na rozvoj tejto obce a sú relevantné a realizovateľné z prostriedkov EÚ, alebo adresných fondov príslušných orgánov ústrednej štátnej správy.

- **Výsledky**

Výsledky očakávané pri realizácii PHSR obce, aj v období po realizácii jednotlivých opatrení sú v dokumente presne špecifikované a merateľné podľa stanovených a uvedených ukazovateľov a príslušných indikátorov. Na dosiahnutie uvedeného sú špecifikované adresné cieľové skupiny, termíny plnenia ako aj adresne zodpovední účastníci procesu realizácie PHSR obce.

- **Účinnosť a efektívnosť**

Dosahované efekty plánovaných alebo realizovaných opatrení, aktivít a projektov budú preukazované prostredníctvom podávania informácie a pravidelným monitorovaním, ako i hodnotiacich správ, ktoré sa budú pripravovať každoročne, vždy ku koncu kalendárneho roka. Efektívnosť a účinnosť budú skúmané najmä z pohľadu programovej štruktúry, orgánov a zdrojov financovania.

Výstupy, výsledky a dopady sa budú systematicky zhromažďovať. Ku každému ukazovateľu bola priradená očakávaná a reálna hodnota. Finančné toky sa budú monitorovať ako výstup, výsledok a reálna hodnota.

5.2 Monitorovanie a hodnotenie

Predmetom monitorovania bude PHSR obce Závadka a jeho príslušné opatrenia. Zdrojom monitorovaných údajov budú monitorovacie správy, pripravované raz za rok, vždy ku koncu kalendárneho roka. Na základe záverov z monitorovacích správ, ktoré budú predkladať pracovníci, resp. stanovení zodpovední za plnenie jednotlivých opatrení.

Cieľom monitorovania bude zabezpečiť konzistentné a pravidelne doplňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených opatreniach a príslušných projektoch. Predmetom monitorovania budú údaje súvisiace s jednotlivými presne stanovenými opatreniami podľa špecifikácie merateľných ukazovateľov.

- **Proces monitorovania a hodnotenia**

Proces monitorovania bude prebiehať podľa všeobecne zavedených zásad na monitorovanie a bude pozostávať zo zhromažďovania údajov o jednotlivých projektoch implementovaných obcou. Monitorovanie bude prebiehať každoročne. Každoročne bude pripravená hodnotiacia správa a následne bude spracovaný a prijatý plán realizácie opatrení na obdobie jedného roka, ktorý zohľadní skutkový stav a prijme krátkodobé opatrenia na obdobie nasledujúceho roka. Získané monitorované údaje a hodnotiace správy sa budú v nasledujúcich procesoch ďalej analyzovať a vyhodnocovať. Monitorované údaje sa budú ukladať v databáze Obecného úradu Závadka.

Za vypracovanie hodnotiacich správ zodpovedajú orgány obce. Tieto správy sú výsledkom nasledovných druhov hodnotení:

- predbežné hodnotenie (ex ante),
- následné hodnotenie (ex post),
- tematické hodnotenie.

Všetky hodnotiace správy budú zamerané na vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti realizovanej pomoci. Pri hodnotení účinnosti sa bude skúmať:

- celkový prínos realizovaných opatrení k cieľom stanoveným v PHSR obce,
- vzťah medzi plánovanými a realizovanými opatreniami.

Výsledky monitorovania a ich vyhodnotenia budú podkladom pre rozhodnutie orgánov obce o potrebe aktualizácie PHSR obce.

Prílohy:

- fotodokumentácia
- dotazník

Závadka - práca obyvateľov v akčnej skupine obce

Stratégia rozvoja mikroregiónu Juh Šíravy			
<i>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Juh Šíravy</i>			
<i>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí mikroregiónu Juh Šíravy</i>			
DOTAZNÍK			
pre vypracovanie socio-ekonomickej analýzy			
mikroregiónu Juh Šíravy a obcí mikroregiónu Juh Šíravy			
obec		pričlenené miestne časti	
ZÁVADKA			
obyvateľstvo			
počet obyvateľov	425		
trvale prítomných	425		
počet obyvateľov vo veku			
0-14 rokov	77	60 rokov a starší - muži	37
15-59 - muži	128	55 rokov a staršie - ženy	50
15-54 - ženy	121		
bytový a domový fond			
počet bytov spolu	129		
trvale obývaných	v rodinných domoch	101	
	v bytových domoch	??? 3 21 bytov	
neobývaných	v rodinných domoch	7	
	v bytových domoch		

počet domov využívaných
pre rekreáciu

–

objekty vybavenosti, výroby a služieb	3			
ekonomická aktivita a pracovné príležitosti				
počet ekonomicky aktívnych obyvateľov	236			
z toho	v mieste bydliska	29		
	odchádzajúcich za prácou	154		
odchádzka za prácou - kam	Michalovce, Sobrance, Vojany, Strážske, ČR			
nezamestnaní	počet	53		
	percento	22,5 %		
sociálna infraštruktúra				
základná škola	počet tried	1,5		
	počet základných učební	22		
	počet žiakov	dochádzajúcich z obce		
		dochádzajúcich z iných obcí		
		vymenovať obce		
		odchádzajúcich do iných obcí		
		vymenovať obce		
materská škola	počet tried			
	počet detí			
	počet detí navštevujúcich materskú školu v inej obci	v ktorej obci		
sociálna starostlivosť	druh – názov zariadenia			
	pôsobnosť			
	kapacita			
	iné údaje			
zdravotná starostlivosť	druh – názov zariadenia			
	pôsobnosť			
	kapacita			
	iné údaje			
	druh – názov zariadenia			
	pôsobnosť			
	kapacita			
	iné údaje			
	zdravotná starostlivosť mimo bydliska	druh, názov, sídlo		
		druh, názov, sídlo		
druh, názov, sídlo				
kultúrne zariadenia	kapacita hlavnej sály	100		
	zázemie (šatne, kuchyňa, ...)			
	knižnica	kapacita		
	iné zariadenie	druh, názov		
		kapacita		
zariadenia verejnej správy a služieb (pošta, polícia, hasičská zbrojnica, ...)	druh, názov			
	kapacita			
	druh, názov			

	kapacita	
	druh, názov	
	kapacita	
komerčná vybavenosť a služby		
druh, názov		
	kapacita	
	iný údaj	
druh, názov		
	kapacita	
	iný údaj	
druh, názov		
	kapacita	
	iný údaj	
ekonomický potenciál		
lesohospodárska výroba - názov, sídlo, činnosť		
poľnohospodárska výroba - názov, sídlo, činnosť, druhy a počty hospodárskych zvierat)		
remeselná výroba a služby (lokálna tradícia a suroviny)		
poľovníctvo a rybolov (revír, zariadenia,)		
nerastné suroviny (ťažba, ložiská - druh, kapacita, užívateľ)		
iné ekonomické aktivity		
rekreácia a šport		
rekreačné priestory (názov, charakteristika)	súčasný	
	perspektívne	
rekreačné zariadenia a aktivity (názov, charakteristika)	súčasný	
	perspektívne	
športové zariadenia a aktivity (názov, charakteristika)	súčasný	
	perspektívne	Podľa urbanistickej štúdie - ihrisko
periodické rekreačné a športové aktivity (názov, charakteristika, význam, účasť, termín)		
komunitné aktivity		
periodické kultúrne – spoločenské - náboženské podujatia (názov, charakteristika, význam, účasť, termín)	Športový deň	
miestne tradície (charakteristika)		
majetok obce		
stavby a pozemky vo vlastníctve obce (funkcia, spôsob užívania, parcelné číslo)	Obecný úrad, Kultúrny dom, Dom služieb, Dom smútku, Požiarna zbrojnica, Pozemky OcÚ, Pozemky za kult. domom, cintorín, lokalita Hlinovisko, Perspektívna výrobná zóna, Dolina pre služby	

technická infraštruktúra (uviesť a popísať súčasný stav – realizované a v realizácii + problémy, pripravované – projekt resp. schválený zámer)		
zásobovanie pitnou vodou	studne	Áno – hygienicky závadná voda
	verejný vodovod	
	iný spôsob	
zneškodňovanie odpadových vôd	žumpy	áno
	verejná kanalizácia	
	iný spôsob	
zásobovanie elektrickou energiou	áno	
zásobovanie zemným plynom	áno	
dominantný spôsob zabezpečenia teplotom)	plyn	
iné (pokrytie signálom, alternatívne zdroje energie,)		
územnoplánovacia dokumentácia, územnoplánovacie podklady, územné rozhodnutia a stavebné povolenia		
názov dokumentácie, dátum vypracovania a schválenia, miesto uloženia, aktuálnosť)		
vydané platné územné rozhodnutia a stavebné povolenia		
partnerstvá		
názov, dátum vzniku, forma, partneri (uviesť aj neformálne partnerstvá s verejným dopadom)	Mikroregión Kanalizácia Spolupráca s klubom dôchodcov	
dopravná infraštruktúra		
kategória cesty sprístupňujúca obec		
dostupnosť diaľnice/cesty 1. triedy		
dostupnosť letiska		
dopravné zariadenia (ČSPH, opravovňa, predajňa, ... – názov, charakter, kapacita)		
najbližšia ČSPH		
verejná doprava	autobusová (počet spojov za deň, počet zastávok, problémy)	2 zastávky 30 spojov
	železničná (počet spojov za deň, počet zastávok, problémy, najbližšia zastávka/stanica)	
aktivita pri získavaní podpory realizácie projektov		
projekty pre získanie podpory EÚ (názov, charakteristika, výsledok)	vodovod	
projekty pre získanie podpory z iných zdrojov (názov, charakteristika, výsledok)	Kanal. (?) Program obnovy dediny Ihrisko, strecha, rozhlas	
ochrana a tvorba životného prostredia		
odpadové hospodárstvo	POH, začína sa triediť odpad – papier, sklo, plasty	
problémy a námety		

legislatívne chránené nehnuteľnosti a územia, limitujúce faktory	
názov, identifikácia (ochrana pamiatok, prírody, nerastných surovín, zaťažené územia, ochranné pásma, stavebné uzávery,)	Ložisko lignitu
vypracoval	
dátum a miesto	